

HIVATÁSUNK

Kérészy-Richter Márta,
területi védőnő, a MESZK
választási eljárásokért
felelős titkára

5. OLDAL

Szeretet, hála
és megnyugvás

8. OLDAL

A szem
a lélek tükre

11. OLDAL

Ezt ígéri
az ágazat
új vezetői

14. OLDAL

Látomások,
rohamok
– remekművek

28. OLDAL

Az Év Elhivatott Fiatal
Szakdolgozója 2021:
TISÓCZKI EVELIN

MESZIK

2022

DÍJAK

KERESSÜK A KIEMELKEDŐ KOLLÉGÁKAT!

HATÁRIDŐ: 2022.10.31.

Részletek és ajánlólap:
www.meszk.hu | www.hivatasunk.hu

Év Kiváló
Szakdolgozója

Év Kiváló
Szakdolgozói
Közössége

Év Elhivatott
Fiatal
Szakdolgozója

2022

LÉGY BÜSZKE TE IS A SZAKMÁNKRA
és tegyük láthatóvá a kiváló kollégák munkáját együtt!

Ha ismersz olyan szakdolgozó kollégát vagy szakdolgozói közösséget,
akit munkája, elhivatottsága alapján kiemelkedőnek tartasz, jelöld őket kiemelt díjazásra!
Díjátadó a MESZIK-gálán.

Tartalom

BESZÁMOLÓ

Elnöki beszámoló a MESZK 2020–2021. évi szakmai munkájáról – 1. rész	2
--	---

ÉLETÚT

••• Titkok tudói és őrzői vagyunk	5
---	---

RIPORT

Szeretet, hála és megnyugvás	8
A szem a lélek tükre	11

MESZK AKTUÁLIS

Ezt ígéri az ágazat új vezetői	14
Interaktív élmények a Szakma Sztár Fesztiválon	16
••• Foglalkozás-egészségügyi Ápolók Európai Szövetségének 54. találkozója	18

Beszámoló az Egészségügyi szakdolgozók IV. országos alapellátási konferenciájáról	20
Akikre büszkék vagyunk!	22

••• MESZK-MTA jótekonysági díjátadó gála	23
Közös ünneplés az Aquaworldben	23

BETEGSÉGÜZŐ TUDOMÁNY

Mesterséges intelligencia a hétköznapiakban	24
---	----

MÚLT ÉS JELEN

Gyógyító vizek	26
----------------------	----

SZELLEM ÉS KULTÚRA

••• Látomások, rohamok – remekművek	28
---	----

MINDANNYIUNK EGÉSZSÉGE

Szövevényes rendszer a hormonok világa	30
--	----

HULLÁMHOSSZ

Kamarai kedvezmények – éljen velük!	32
---	----

Tisztelt Kamarai Tagtársam! Tisztelt Olvasó!

A veszélyhelyzet megszűntével könyvebbé vált a szakmai programok, ünnepségek szervezése. Köztisztületünk területi és országos szinten ennek jegyében szervezte meg a korábban elmaradt díjátadóit, közgyűléseit, szakmai és családi napjait. Június közepétől számos rendezvény a köszönetnyilvánításról és az egészségügyben dolgozók munkájának elismeréséről szólt. A MESZK országos szervezete több száz kollégát köszönthetett a Lurdy Házban, a Magyar Tudományos Akadémián és az Aquaworldben. Szintén júniusban szerveztük meg immár negyedik alkalommal az Országos Alapellátási Konferenciánkat a MESZK Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Szervezet közreműködésével Miskolcon.

Lapszámunkban bemutatunk olyan kollégákat, közösségeket, akik díjazásban részesültek, és mindannyiunk számára példaképek lehettek, hivatásukhoz hűen, kiválóan végzik munkájukat.

Megindult a párbeszéd a kamara és a kormányzat között. Dr. Takács Péter egészségügyért felelős államtitkár az egészségügyben működő kamarák közül először hozzánk látogatott el. Ugyancsak tárgyalások kezdődtek az Országos Kórházi Főigazgatóság vezetőivel. Az első találkozások után köztisztületünk megkezdte azon szakmai anyagok kialakítását, amellyel az általunk tapasztalt problémák megfelelően felszínre kerülhetnek és javaslatainkkal segíthetjük a „szakdolgozóbarát” kormányzati törekvések kialakítását.

Mindemellett magazinunk hagyományos rovataiban folytatjuk a kulturális vagy éppen az egészségünket befolyásoló ismeretek átadását, a szellemi feltöltődés támogatását.

Hasznos és értő olvasást! Jó kapcsolódást!

Dr. Balogh Zoltán

HIVATÁSUNK

Kiadja a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara. Alapítva 2006-ban.

Felelős kiadó és főszerkesztő: dr. Balogh Zoltán, a MESZK elnöke.

Szerkesztőbizottság: Babonits Tamásné, Mátésné Horváth Mónika

A magazint gondozza: LITERATURA MEDICA a LifeTime Media Kft. egészségügyi divíziója.

1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 75/A. Postacím: 1539 Budapest, Pf. 603.

Telefon: +36 (1) 316-4556. E-mail: litmed@lam.hu

Felelős szerkesztő: Borda Tímea (borda.timea@lam.hu)

Hirdetésfelvétel: erteresites@lam.hu. Előfizetéssel kapcsolatos információ: terjesztes@lam.hu

©Hivatásunk 2022. Minden jog fenntartva. A lapban megjelent valamennyi írásos és képi anyag közzétételének joga a szerkesztőséget és a kiadót illeti. A megjelent anyagnak – vagy egy részének – bármely formában való másolásához, felhasználásához, ismételt megjelentetéséhez a szerkesztőség és a kiadó írásbeli hozzájárulása szükséges. A hirdetések tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

Borítóterv és tipográfia: Balázs Ádám. Címlapfotó: Falus Kriszta.

Fotó: Draskovics Ádám. Korrektor: dr. Ácsné Tamás Éva

Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Postacím: 1900 Budapest

Nyomdai kivitelezés: Pauker Nyomdaipari Kft.

ISSN 1787-8578

Elnöki beszámoló a MESZK 2020–2021. évi szakmai munkájáról – 1. rész

Országos küldöttközgyűlés – 2022. június 24.

Az elnöki beszámoló legutoljára 2020-ban is már rendhagyó módon zajlott, hiszen a veszélyhelyzet elmúltával 90 napon belül összehívott országos küldöttközgyűlésen kerültek ismertetésre a 2019. évi feladatok, eredmények. Egy év kihagyással, idén ismét rendhagyó módon folytatódott a beszámoló, hiszen két év szakmai munkája került az országos küldöttek elé.

A MESZK Országos Szervezet elnökségének május 31-ig eleget kellett tenni a pénzügyi beszámolási kötelezettségének a főhatóság felé. Ezt mind 2020-ban, mind 2021-ben a szakmai beszámolóval párhuzamosan, a veszélyhelyzetre kiadott eljárási rend szerint tettük meg: a területi elnökökkel egyeztetett módon, az országos elnökség támogató határozatával adtuk közre a végső beszámoló anyagainkat, illetve nyújtottuk be az országos bírósági hivatalhoz.

2020-ban és 2021-ben két ponttal bővült szakmai szervezetünk munkája: ezek a szakképzési törvényből eredő, illetve a Covid-19-pandémia következtében adódó feladatok.

2020 egy különleges év volt. Amikor itt 2020 nyarán találkoztunk, akkor az ápolók és a szülésznők évére emlékeztünk – részben ennek jegyében telt az év –, de nem gondoltuk volna, hogy a 2020-as első hullámot újabb hullámok fogják követni... 2020 nyár elején még bizakodtunk abban, hogy méltó körülmények között fogjuk decemberben az ápolókat, a szülésznőket, a szakdolgozókat Magyarországon is köszönteni.

Ugyancsak nyár elején számoltam be arról, hogy új szakképzési rendszert kezdtek el kialakítani a Szakképzés 4.0 kormányzati koncepció mentén. 2020 tavaszán megalakult egy olyan bizottság, az ESZTB, ahol köztestületi résztvevőként módunk volt elsősorban az akkori képzési kimeneti követelményekkel kapcsolatos véleményünket

közreadni és ezzel befolyásolni a döntéshozókat. A 2020/2021-es tanévtől már ebben az új struktúrában indultak el a technikai képzések az egészségügyi szakképzés területén is. Ez 2021 januárjában annyiban módosult, hogy az önálló gyermekápolói szakma is e folyamatba került beillesztésre, így összesen hét szakmai területen, 27 szakma képzése folyik az egészségügyi ágazat szakemberigényének kiszolgálására.

A 2020. év első néhány hónapjában megtanultuk magunk is online módon tartani az elnökségi üléseket, ami azóta már a mindennapi életünk kapcsolattartási módszerévé vált. Szabályzatainkat, működési rendünket ehhez a kialakult helyzethez igazítottuk.

2020 tavaszától a koronavírus elleni küzdelem központi feladattá vált. E tekintetben a honlapunkon különböző tájékoztató anyagokat helyeztünk el, ami szólt a laikusoknak, a szakembereknek, kollégáinknak, területi, helyi szervezeteinknek a koronavírussal kapcsolatos intézkedésekről vagy éppen a kórházi elhelyezésekről, a védőeszközökről.

Ebben a megváltozott világban, nem szokványos élet- és munkakörülmények között, egyre fokozódó munkaterhelés mellett végeztük feladatainkat. Call centert kezdtünk el működtetni napi 18 órában, reggeltől estig, ahol az országos elnökség tagjaival közösen próbáltuk a hozzánk fordulókat megfelelően tájékoztatni vagy csak éppen

meghallgatni. Nagy szükség volt rá. Általában két-három, olykor négy fő is tudta egyszerre fogadni a beérkező hívásokat. A call center kihasználtsága változó volt: legkevesebb napi 10-20, de alkalmanként akár százas nagyságrendű hívást is tudtunk itt fogadni több mint négy hónapon keresztül. Számunkra is igen hasznos volt ez az időszak, mert rengeteg olyan pluszinformációhoz jutottunk a megkeresések alapján, amiben aztán intézkedéseket is tudtunk kezdeményezni a főhatóság felé. Kiemelt feladattá vált a Covid-teszteknek vagy a védőfelszereléseknek a kérdésköre is, amit a területi szervezetekkel közösen próbáltunk beszerezni, illetve eljuttatni a végek, a felhasználók, a tagtársaink felé, illetve ezzel is segíteni, támogatni, különösen azokat a helyeket, ahol elég nagy ellátási hiányok mutatkoztak, főleg az első hullám során. Új továbbképzési rendszert kezdtünk el kialakítani azok számára, akik ilyen módon szerezheték meg a szükséges pontértékeket, teljesen ingyenessé tettük szakmai lapunk, a *Nővér* hozzáférését is. Készítettünk több kisfilmet kollégáimmal, annak érdekében, hogy bizonyos védőeszközök használatával kapcsolatosan információkat, képi anyagokat adjunk át számukra, hogy minél szakavatottabban végezhesék munkájukat azokban az új szituációkban, amelyekre nem voltak még felkészülve.

Komoly feladatot jelentett a felajánlók keresése, a felajánlások kezelése, eljuttatása tagjainkhoz. 2020 májusától

elkezdődtek a szervezési feladatok a felajánlások kapcsán, mint például az Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete felajánlásának – 1000 tablet, mintegy 100 millió forint értékben – eljuttatása a területi szervezeteinken keresztül a végfelhasználókig.

Aztán jött a 2020-as év ősze, amikor is néhány óra alatt véleményeznünk kellett az egészségügyi jogviszonyról szóló törvényjavaslatot, ami aztán 48 óra múlva törvénnyé vált – ez elindított minket afelé, hogy valamit cselekednünk kell: felmérést készítettünk, petíciót indítottunk annak érdekében, hogy a döntéshozóknak próbáljuk megváltoztatni a gondolkodását. Kezdeményezzük ennek a törvénynek a következő törvénykezési ciklusban a módosítását, mert mai napig a törvény előszavában, a preambulumban szereplő megfogalmazás a leginkább dehonesztáló a szakdolgozói társadalomra nézve, hiszen abban a foglalkoztatott orvosoknak köszönik csak meg a Covid-időben elvégzett áldozatos munkát, a szakdolgozók nem kerültek említésre. Nem méltó, hogy a teammunkára épülő egészségügyi ágazatban így próbálják megosztani a benne foglalkoztatottakat. Ezt formalizálni kell, ki kell köszörölni a csorbát és nemcsak itt, ezen a ponton, hanem további, más pontokon is, ehhez viszont a törvényt módosítani kell.

A törvény elfogadása után felmértük azt a szándékot, hogy mit fognak tenni a kollegák a hatályba lépést követően 2021 márciusában. Több mint 30 000 kolléga töltötte ki ezt a kérdőívet, közel egyharmaduk mondta azt, hogy nem fogja aláírni, vagy éppen véglegesen el fogja hagyni az egészségügyi területet. Aztán tudjuk nagyon jól, hogy 2021. március 1-je után mi történt, és hogy ezek a számok nem úgy alakultak igazán, mint ahogy esetleg három-öt hónappal korábban a kollegák ezt jelezték.

Az országos elnökség számos beadványt nyújtott be, pontokba szedve vittük el a döntéshozókhoz, az ágazat vezetőihez azokat a javaslatokat, amivel

Köztisztületünk feladatai 2020-ban

1. Szakmai érdekképviselet.
2. Jogi és szakmai anyagok véleményezése.
3. Háttéranyagok, felmérések, tanulmányok készítése.
4. Szakmai képviselet bizottságokban és testületek munkájában.
5. Szakmai és etikai állásfoglalások kiadása.
6. Etikai eljárások lefolytatása első és másodfokon.
7. Szakképzés és továbbképzés fejlesztésének befolyásolása, ellenőrzése.
8. Szakdolgozók folyamatos fejlődésének támogatása.
9. Nemzetközi kapcsolatok ápolása, szervezetünk képviselete.
10. Népegészségügyi aktivitásokban való részvétel.
11. A szakdolgozók informáltságának növelése.
12. Szakdolgozók elismerése és az elismertség támogatása.
13. Pályaválasztási kampány 2020/2021.
14. Szakképzési törvény adta feladatok átvétele, kialakítása.
15. Covid-19-pandémia következtében adódó feladatok.

szerintünk jobbá lehetne tenni a jogszabálynak, illetve törvénynek az üzenetét, illetve azokat a pontokat, amelyek azonnali módosítást igényelnek. Ezt 2020 októberében és 2021 februárjában is megtettük, amikor az Országos Kórházi Főigazgatóság megalakult. Néhányszor volt szakmai egyeztetés, és ezeket az anyagokat oda is eljuttattuk. Ígéretet kaptunk arra, hogy ezt még 2021-ben tárgyalni fogja az Országgyűlés, de erre 2021-ben nem került sor.

Számos bizottság munkájában vettünk részt ugyanúgy, mint a korábbi esztendőben. Ezek nagyrészt online zajlottak, de számos esetben, mint például a Magyar Szakmai Kamarák Szövetségében – ahol soros elnökséget lát még el a szervezetünk ez év derekáig – még jelenléttel tudtunk 2020-ban ülésezni itt, a székhelyünkön, továbbá külső helyszínen. Mindezek mellett az elnökség számos területi szervezetenél is megjelent, küldöttgyűléseken vettünk részt – itt a 2020 nyarán, kora őszen megvalósuló küldöttgyűlésekre vagy a kibővített elnökségi ülésekre gondolok.

2020-ban volt az utolsó évünk, amikor még országos szinten szerveződtek a vizsgákra való delegálások. Ebben az évben mintegy 1159 vizsgán voltunk

jelen és mintegy 14 000 vizsgázó volt. Ezek még a régi, kifutó OKJ-s rendszernek az utolsó vizsgái voltak, ezek közül néhány még 2021-re is átcúszott. 2020-ban, az előző évhez képest, már kisebb volt a létszám, noha az ápolói szakmaterületen voltak még mindig legtöbben a vizsgázók, akik ápolói oklevelet szereztek, de a fajlagos összlétszám, azaz 1615 fő, ami már 300 fővel kevesebb volt azért az előző, 1904 főhöz képest. A 2021. év e tekintetben még rosszabbul alakult, az új szakképzési rendszernek az átállása, illetve a 2016-ban megindított, akkor úgynevezett szakgimnáziumi rendszerbe történő beiskolázások elhúzódása miatt. A tendencia ugyanaz volt 2020-ban, mint az előző években: eléggé látványos volt a csökkenés, még 2020-ban csecsemő- és gyermekápoló 137 fő végzett, a korábbi 234 fővel szemben. A mentőápolóknál viszont örvendően emelkedés mutatkozott.

Ebben az időszakban, viszonylag nagy számban, a kötelező szakmacsoportos ellenőrzések is lezajlottak. Azt lehet mondani, hogy az elvégzett továbbképzéseknek közel egyharmadát tudtuk ellenőrizni és csupán néhány szakmacsoport volt, ahol nem volt ellenőrzésünk.

Nagyon fontos, hogy ezek mellett szakértőink által részt vettünk és ma is részt veszünk a továbbképzések pontértékének megformálásában, a minősítések száma 309 volt. A negatív csökkenő tendenciát, sajnos, itt is lehetett látni, mert a korábbi években országosan 500-600 körüli továbbképzés minősítése zajlott. Szabadon választott kontakt továbbképzést az országos szervezet kettőt szervezett csupán a korábbi 8-10-hez képest. Az első hullám lezárásai előtt még meg tudtuk tartani a tavaszi utolsó rendezvényünket, amit a nőnap jegyében szerveztünk 600 kolléga részvételével. A második járványügyi időszak előtt meg tudtuk szervezni a hetedik szakdolgozói kongresszust. Az akkori járványügyi szabályok betartásával mintegy 500 fős részvétellel tartottuk meg rendezvényünket, ahol már erőteljesen fókuszáltunk a rekreációs lehetőségek kihasználására, a résztvevők fizikai aktivitásának javítására, a csapatszellem erősítésére. Ez annyira jól sikerült, hogy az ezt követő évben, 2021-ben még inkább erre tudtunk fókuszálni.

Még számunkra is meglepő volt, hogy továbbképzéseinket, e-továbbképzéseinket közel 20 000-en látogatták meg, és szereztek pontértéket különböző szakmacsoportokban meghirdetett továbbképzéseken.

2020-ban is ápoltuk a nemzetközi kapcsolatainkat társszervezeteinkkel, számos hírt adtunk a magyarországi eredményeinkről, illetve kampányunkról. Eljuttattuk bizonyos kampányanyagainkat a szakmai szervezetek vezetőihez, gondolok itt az Ápolók Nemzetközi Tanácsára vagy a WHO (ICN) -vezetőre, illetve megismertettük ezeket az anyagokat azokkal a szakmai szervezetekkel is, akiknek szövetségében mi is közreműködünk és együttműködünk európai szinten (ECN, FOHNEU).

2020-ban a Magyarország Átfogó Egészségvédelmi Szűrőprogramja is csorbát szenvedett, hiszen a korlátozások miatt most csak munkamegbeszéléseken vehettünk részt.

Próbáltunk a társadalom felé is kommunikálni, a tagozataink közreműkö-

désével egy olyan tanácsadó útmutatót adtunk közre, ami segíthette a beteg hozzátartozóit abban, hogy mit készítsenek össze, ha kórházba kerül családtagjuk vagy éppen ők maguk. Nagy örömkre szolgált, hogy később mások is átvették és felhasználták ezt az anyagot. Gondoljunk csak itt az NNK által közvetített tanácsokra, amiben tetten érhetők a mi korábbi javaslataink is.

Közttestületünk 2020-ban is hat alkalommal adott közre hírleveleket. Már akkor közel 90 000 kollégához értünk el viszonylag nagy megnyitási aránnyal. Ezenkívül 16 rendkívüli hírlevél is kiküldésre került. Weboldalunk látogatottsága is megnőtt: a nyitólapon túl a távoktatási felületünk, illetve az állásbörze. Kiemelném folyóiratunkat, a *Nővért*, ami az elmúlt években – tavaly és tavaly előtt is – a fiatalokat próbálta bevonni azzal, hogy számukra különböző pályázatokat hirdetett meg, majd a győztes pályaműveket az utolsó, karácsonyi számunkban meg is jelentettük. A *Nővér* folyóiraton, illetve *Hivatásunkon* kívül a *Gyógyszertári Practicum Novum* kiadványában is szerepet kaptunk, a lap elsősorban a gyógyszer-tári asszisztenseknek, szakasszisztenseknek eljuttatott pontszerző szakmai lap, ahol kamaránk állandó rovattal van jelen.

2020-ban először nem tudtuk díjainkat hagyományos formában átadni, hiszen ebben az évben díjátadó gálánk is elmaradt, csakúgy mint a parlamentben az ápolók és a szülésznők éve kapcsán tervezett rendezvényünk. A békés, nyári időszakban a közgyűléseken és egyéb más rendezvényeken a szűkebb megemlékezések megtörténtek, nagyon örömteli volt, hogy díjazták Semmelweis-nap alkalmából a területen dolgozó kollégákat. Fontos az, hogy a hagyományainkat megtartva folytattuk az elhivatott és az év kiváló szakdolgozójának a jelölését, és itt döntöttük el, ebben az évben, hogy egy új díjat szeretnénk alapítani. Florence Nigthingale-nek emléket állítva a 200 éves bicentenárium alkalmából. Az új elismerés az Ápolás Hivatásért nevet viseli.

2020-ban a pályaaorientációkban – akkor még nem volt Országos Szakképzési Központ – az előző évek hagyományait követve próbáltuk szervezetünket pozicionálni, és azokat a rendezvényeket megtalálni, ahol a fiatalokat kollégáimmal együtt megtaláljuk és befolyásoljuk, érzékenyítjük őket a pályaválasztás tekintetében. Használtuk a meglévő filmjeinket, illetve 2020-ban is kiadásra került a 2021-es *Pályaválasztás* kiadványunk nyomtatott és elektronikus verziója.

2020 azért volt még különleges, mert megkezdődött az egészségügyi szakképzési rendszer egy 2018. évi új szakképzési koncepció alapján más ágazatokra is kiterjedő átalakítása. Ennek eredményeképpen kamaránk ezen új szakképzési rendszerre kialakított szakképzési törvényben már nevesített formában volt jelen. E törvény 100. §-a nagyon cizellált módon írja le mindazon feladatokat, amelyet közttestületünknek területi, illetve országos szinten kell végeznie. Ezen új szakmai feladatot alulról építkezve, illetve az ágazati minisztériummal (EMMI), a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával egyeztetve 2020 elejétől kezdtük el feltérképezni, kialakítani, majd végrehajtani. Miután még nem volt ágazati minisztériumi, hivatalos felhatalmazásunk a feladatok végrehajtására, így az Innovációs és Technológiai Minisztériummal vettük fel a kapcsolatot a felkészülési időszakban. Még ágazati felhatalmazás nélkül írtuk meg, készítettük elő az első pályázatunkat, hogy a szakképzésben törvény által delegált feladatot 2021 januárjától át lehessen venni. 2020. november 5-én az Emberi Erőforrások Minisztérium felkérte a MESZK-et, hogy a szakképzési feladatokkal kapcsolatosan lássa el a feladatát, kivéve a gyógyszer-tári asszisztens terület.

Folytatás következik. Az elnöki beszámoló 2021. évi részét a Hivatásunk magazin következő, 3. lapszámában adjuk majd közre.

Titkok tudói és őrzői vagyunk

Biciklivel kezdte, ma pedig már gyalogol, mi több, néha a kilencedikre is lépcsőn megy fel Kérészy-Richter Márta, aki Oroszlányban egy év híján három évtizede területi védőnő, a kamarában pedig az országos szervezet választási eljárásokért felelős titkára, az országos elnökség tagja. Vallja, hogy ennyi időt az ember csak úgy tud eltölteni a pályán, ha az ereiben hordozza a munkája, hivatása szeretetét.

A megelőzés, az egészség megőrzése határozott sarokpontja Márta élet-szemléletének, ahogy meséli, már akkor tudta, hogy döntően egészség-gesekkel szeretne foglalkozni, amikor a tatabányai egészségügyi szakközép-iskolát elvégezve jelentkezett a főiskolára.

– Édesanyám nagyothalló, édesapám beszédhibás – ilyen családba érkeztem én – vág bele Márta pályaválasztásának történetébe. – Fél oldalára lebénult nagymamámat anyukám látta el, neki sokat segitettem – emlékszik vissza, és úgy véli, valamikor ekkor ültetődött el benne a szociális érzékenység, az empátia és a segíteni vágyás. Ugyanakkor védőnői munkája során az a legfontosabb, hogy még azt megelőzően tud beavatkozni, mielőtt a betegség kialakul.

– A mi szakmánk döntően a szülőkkal való kapcsolatáról szól, velük kell megtalálni a közös hangot ahhoz, hogy a következő nemzedéket egészségesen neveljék testben és lélekben – mondja. – Miközben megjegyzem, hogy bizonyára már ő is autóra váltott a bicikliről a védőnői munka során, mindjárt kijavít:

– A saját egészségem érdekében gyalogolok, a lépcsőkön futva megyek fel. A mozgás segít rekreálódni, levezetni a mindennapok feszültségeit, és két család között ki tudom szellőztetni a fejemet – magyarázza Márta, aki az Oroszlányi Szakorvosi és Ápolási Intézet védőnőjeként ma is a terepen tölti a mindennapokat, és ahogy fogalmaz: ma már az „unokáihoz” jár, azaz olyan babákhoz, akiknek néhány évtizede még az anyukáikat látogatta, gondozta.

– Számomra ez az egyik legnőiesebb szakma: végigkövetni egy nő sorsát, ahogy a kislányból felnőtt, majd anyuka lesz, és segíteni őt ezen az úton – vélekedik Márta, aki a körzetben lévő, az országos krízisellátó rendszerbe tartozó családok átmeneti otthonában elhelyezett gondozottakkal is foglalkozik. Bár megjegyzi, hogy a hátrányos helyzetű családoknál nem mindig vonzóak és egyszerűek a feladatok, ugyanakkor olyan intim pillanatokban lehetnek együtt a kismamákkal, anyukákkal, amelyekben ők is érzékenyek és fogékonyak a segítségre. Könnyíti a munkát, hogy jó az együttműködés a gyerekvédelmi szolgálattal, így többnyire a klasszikus védőnői feladatokat kell ellátni ott is, segítve a baba fejlődését, elvégezve a státuszvizsgálatokat.

– A saját személyiségünkkel dolgozunk, bár a mai, öntudatos világban nem egyszerű jó irányba terelgetni a gondozottjainkat. A halk szavú, de határozott meggyőzés sokkal célravezetőbb, de van, hogy nem is a beszéd a döntő erőnk, hanem a hallgatás. Az átalakulóban lévő mindennapjainkban és az ellátórendszerben a védőnők az útjelző táblák, akiknek az a szerepe, hogy a megfelelő tájékozódásban és ezek nyomán a lehető legjobb döntés meghozatalában segítsék a családokat.

– Firtatom még kicsit a munka nehézségeit, de Márti szerint nem a sötétséget kell szidni, hanem gyertyát kell gyújtani. A munka pedig sok, hiszen az alapellátás kevés szakemberrel bír, Márti és kolléganői hat területi védőnői körzetet négyen látnak el.

– A főiskolán lényegesen kevesebben végeznek, mint amennyi védőnőre országosan szükség lenne, ám közülük is kevesen választják a területi védőnői munkát, nemigen mennek körzetbe dolgozni a végzősök, így én örülök, hogy nekünk három „fiatalunk” is van – meséli, majd hozzáteszi, hogy sokat jelentett, hogy a védőnők is bekerültek a szakdolgozói bértábla hatálya alá, de önmagában a bér nem elég. Hiányzik az ösztönzés, a hivatás megbecsültsége, elismertsége a társzszakmák, a társadalom és esetenként a munkáltató részéről. – Ezért fontos, hogy mi személyesen is részt vegyünk a gyermekek pályaaorientációjában pozitív mintát mutatva nekik – jegyzi meg.

„A Covid megtépázott bennünket”

Miközben a védőnők munkájában rendkívül fontos a személyes találkozás a család otthonában, a tanácsadóban, a koronavírus-járvány idején videó és telefon segítségével kellett dolgozniuk.

– Az első hullámban minden megbénult, mi nem mehettünk a gondozot-

tainkhoz, és ők sem jöhettek hozzánk. A látogatások, tanácsadások során például az, hogy kézbe tudom venni a babát, kitapintom a kutacsát, turgorát, látom a székletét, mindez sok-sok információt hordoz számomra, ami alapján segíteni tudom az anyukát. A védőnői munkában a személyes találkozást nem pótolhatja, csak kiegészítheti a távkonzultáció. Egy kismamát, újszülöttet, a családokat nem lehet az otthona nélkül ellátni, nagyon nehéz a munkámat személyes kontaktus nélkül jól elvégezni.

A legtöbb apró problémával a védőnőt keresik meg az anyukák, sokszor hamarabb, mint a gyermekorvost. Miközben vannak helyzetek, amikor egyértelműen orvoshoz kell irányítani a hozzájuk fordulókat, Márti sosem mérges, ha tanácsot kérnek tőle, mert nincs felesleges kérdés.

– A védőnő az a személy a rendszerben, akitől a legkevesbé kell tartani. Mi titkok tudói és őrzői vagyunk.

A táncos védőnő is nagymama már

Amikor Márti lánya várandós lett, a leendő nagymama az első pillanattól kezdve ragaszkodott hozzá, hogy a körzeti védőnő gondolja.

– Én az unokám nagymamája szeretnék lenni, nem a védőnője, rokonságon belül az ember nem tud próféta lenni. A lányomnak, amit lehetett és tudtam, azt az édesanyjaként átadtam az anyai szerepekről. Természetesen nagymamaként állok az ő és a másfél éves kisunokám rendelkezésére, amikor csak igény van rá.

Az utazás mellett a tánc jelenti Márti számára a kikapcsolódást. Évekig szalontáncolt, és bár ma már nem az akrobatikus rock and roll a kedvence, mint fiatalon, a zenére való mozgás nagy szerelme maradt. Márti nem riad vissza a kerékpártúráktól sem, a Balatont, a Velencei- és a Tisza-tavat is körbetekerte már a férjével. Lacival 34 évvel ezelőtt ismerkedtek meg egy

esküvőn, majd 30 év után futottak össze megint. Ez az újratalálkozás olyan jól sikerült, hogy tavaly össze is házasodtak.

– A nyugalmasabb, koncentráltabb kikapcsolódást a kézimunka hozza el számára, és mesél még a megnyugtató érintés hatalmáról és jelentőségéről is:

– Főiskolás koromban reflexológiát tanultam és a mai napig szívesen masszírozom az ismerősöket, családtagokat, mindannyiunk örömére. A védőnői munka során az anyukákat is megtaníthatom a csecsemőmasszázs fogásaira, ami kézzelfogható segítség babájuk megnyugtatóására. Korábban magam szerveztem és tartottam csoportos csecsemőmasszázs-tanfolyamokat, de ezt a feladatot már átadtam egy fiatal, lelkes kolléganőnek, és úgy látom, a stafétabot jó helyre került.

„Trappoló” védőnőként az országos elnökségben

Márti a MESZK megalakulása óta vesz részt a kamarai munkában, és végigjárta a tisztségviselői ranglétrát. 2005-ben a városi helyi szervezet alelnökeként kezdte, majd az önkéntes tagság éveiben látták meg benne a lehetőséget a kollégái: a Komárom-Esztergom megyei szervezet vezetését 2008 januárjában vette át, az előtte álló feladatokat gyér taglétszámmal, minimális költségvetéssel kellett megoldania.

Ma választási eljárásokért felelős titkárként az országos elnökség kilenc tagjának egyike, feladatai közé tartozik a vonatkozó szabályzatok aktualizálása, a kamarai tisztújító és időközi választások, és a választási bizottságok munkájának segítése.

– Lassan két évtizede veszek részt a kamarai munkában, és bár nehéz kezdet volt, de végül ennek eredményeként két cikluson keresztül, nyolc éven át szavazott bizalmat nekem megyei elnökként a tagság – emlékszik vissza Márti, aki szerint minden pozíciónál

elérkezik az ideje annak, hogy át kell adni a terepet a következő generációnak.

– Az addig végzett kamarai munkám elismeréseként éltem meg, amikor felkérést kaptam az országos szervezet választási eljárásokért felelős tit-

kári posztjára. Egészen más munkát jelent ez, mint amikor területi vezetőként igyekeztem megoldani a helyi problémákat, hiszen az országos szervezetben részt vehetek a kormányzat számára készülő előterjesztések elkészítésében, és azokban a dönté-

sekben, amelyekben képviselhetem az alapellátást. Büszke vagyok arra, hogy trappoló területi védőnőként ez megadatik nekem, és hálás vagyok azoknak, akik mindezt lehetővé tették számomra.

Sófalvi Luca

Címlap + egy recept

A Hivatásunk ihlette a család kedvenc sütijét

Márti vallja, hogy az egyik leghálásabb művészet a konyhaművészet, kreatív emberként maga is gyakran talál ki, újít meg recepteket, amelyeket élvezettel készít el. A család kedvenc sütijét a Hivatásunk korábbi receptje ihlette, és némi megújítás után Márti legínyencebb családtagjainak is kedvencévé vált.

Csokoládés kocka

Tészta:

6 tojásból kakaós piskótát sütünk

A krémhez:

5 dl cukrászhab (növényi!)

10-10 dkg tej-, ét- és fehér csokoládé

Tortaforma helyett Márti egy 30×40-es tepsiben készíti el a tésztát, amelyhez a tojásfehérjét felveri cukorral, pici sóval, hozzáadja a tojássárgákat, majd a kakaóval elkevert lisztet. Vajazott, lisztezett tepsiben süti, kiborítja, kihűti.

A krémhez a tejszínt felveri, kettéosztja. Az egyik felébe kerül a gőz felett olvasztott tejszokoládé, a másikba az ugyanígy felolvasztott fehér csoki. A tejszokoládés krém kerül a piskóta tetejére először, erre pedig a fehér csokis hab, arra pedig az olvasztott étcsokoládé, amelyet késsel megmintáz, mint az Esterházy-tortát.

Szeretet, hála és megnyugvás

A címben szereplő szavakkal lehetne röviden jellemezni az egri Markhot Ferenc Oktatókórház és Rendelőintézet Hospice-osztályát. Az itt dolgozó csapat is „Az év kiváló szakdolgozói közössége” díj különdíjasa. Nem véletlen, hiszen egy ilyen különleges helyen csakis egy különleges csapat dolgozhat.

Kicsit félve érkezem a kórházba, már akkor összeszorult a szívem, amikor megtudtam, hogy egy hospice-osztályra megyek interjút készíteni. Miért? Mert nem mindennapi, mert azt gondoljuk, hogy fájdalmas és rossz. Gyorsan kiderült, hogy teljesen más, mint ahogyan elképzeltem.

Kovács Judit főnővér már az udvaron vár, mosolyogva integet messziről, hogy megtaláljuk egymást. Bevezet az osztályra, ahol az első lépéstől megváltozik minden, amit gondoltam. Egy tágas folyosó, ahova besüt a nap, szépek a fények. Régi épület, különleges hangulata van. Csend van, béke van. Kis udvar is tartozik az osztályhoz, egy néni ücsörög az egyik padon a napsütésben. Ahogy belépünk Judit irodájába, hatalmas örömmel ugrik felém két kutya. Éppen ma van itt *Kapaló Éva* a terápiás kutyáival, rendszeresen járnak az osztályra.

Első tapasztalásra olyan ez az osztály, mint a béke szigete. Az is. Nincs zaj, nincs rohanás. A folyosón mindenki mosolyog és kedves. Nem lehet véletlen, itt erre van szükség.

Főnővér a hospice-osztályon

Egyből az iskola után szemészetten kezdett el dolgozni. A szülés utáni szabadságról visszatérve már a rendelőintézetben kezdte meg a munkát az onkológiai szakrendelésen. A szakrendelésről áthívták az osztályra, ahol hasonló volt a feladata. Nem sokkal ezután felkérték, hogy legyen a hospice-osztály vezetője. 2012 februárja óta Judit az osztály főnővére.

Kovács Judit, főnővér

„Mint egy új család, úgy kerültem ide, kaptam még egy családot” – emlékezik vissza.

2012 óta sokat változott a csapat, sokan elmentek nyugdíjba, szülési szabadságra, de most is egy összetartó, kiváló, erős közösség van. A napi teendők hasonlóak, mint más kórházi osztályoknál, a hangulat biztosan más. A terápiás kutyák hetente egyszer érkeznek, a betegeken látszik, hogy várják, szeretik őket. Mindenki elmosolyodik, ahogy meglátja őket. „A gyógytorna jó időben az udvaron van, és ha a nővéreknek ideje engedi, akkor még ő is csatlakozik. Ez is összekovácsolja az ápolókat, betegeket, szakdolgozókat” – mondja mosolyogva Judit.

Arról kérdezem a főnővért, hogy mi más egy hospice-osztályon dolgozni, és hogyan tud mindig mosolyogni.

„Sokan azt mondják, hogy itt nincs sikerélmény. De igen, van sikerélmény!” – kezdi. Elmondja, ha egy beteg fájdalommal érkezik, nem tud aludni, mozogni, akkor nekik az a feladatuk, hogy ezen változtassanak. „Ha már csak egy tünetet csillapítunk, akkor ezáltal már a többen is kicsit segítünk, hogy minél könnyebb, minél jobb legyen.”

A csapatot tökéletesen leírja Judit azzal, amikor azt mondja: „Az a törődés, amit a nővérektől kapnak a betegek, szívet melengető. Ahogy ők, a főorvos úr is úgy áll hozzá, mintha

Terápiás kutyák a hospice-osztályon

családtag lenne számára is a beteg: a családtagokhoz is úgy fordulunk, hogy segítjük és támogatjuk őket.”

Fontosnak tartja kiemelni a szakdolgozók mellett az osztály főorvosát, *dr. Szabó Csabát* is, aki szintén mosollyal, türelemmel, kedvességgel végzi munkáját és minden programon részt vesz, amit a szakdolgozói közösség szervez.

Az elengedés

„Kötődünk. Főleg azokhoz, akik hosszabb ideig vannak itt, viszont ezt is meg kellett tanulni, túlzottan nem szabad kötődni.”

Judit elmondja, hogy muszáj megtanulni elengedni, hiszen egy beteg elvesztése nem viselheti meg úgy a nővért, hogy ne tudja ellátni a feladatát. Mindenben meg kell látni a jót. Ha sikerül a fájdalmat enyhíteni, ha sikerül a hozzátartozónak segíteni, akkor az jó.

A szeretet, a hála és a megnyugvás csapata

Milyennek látod az osztályod? – kérdezem.

„Szupercsapat! Szerintem a kórház legjobb csapata és osztálya. Ápolók,

asszisztensek, gyógytornász, mentálhigiénés szakember, és persze az orvosunk. Nagyon jó csapat!

Az osztályon dolgoznak idősebbek és fiatalabbak is, de mindenki jól kijön egymással, megtalálják a közös nevezőt. A frissen végzett diákok közül sokan szívesen választják a hospice-osztályt” – tudom meg Judittól.

Váratlan díj

Meglepte Juditot, amikor jött a hír, hogy elnyerte az osztály a különdíjat, szinte már el is feledkezett róla. Amikor megtudta, hogy díjazottak lettek, még nem mondhatta el a többieknek. Nehezen tudta megtartani a titkot, ugyanis épp a kollégái mellett állt a folyósón, amikor telefonon értesült a díjról, látszott rajta, hogy örül.

Munkán kívül is együtt

„Abból is látszik, hogy egy jó kis közösség dolgozik itt az osztályon, hogy rendszeresen nálunk a munkahelyen kívüli találkozások, összejövetelek.”

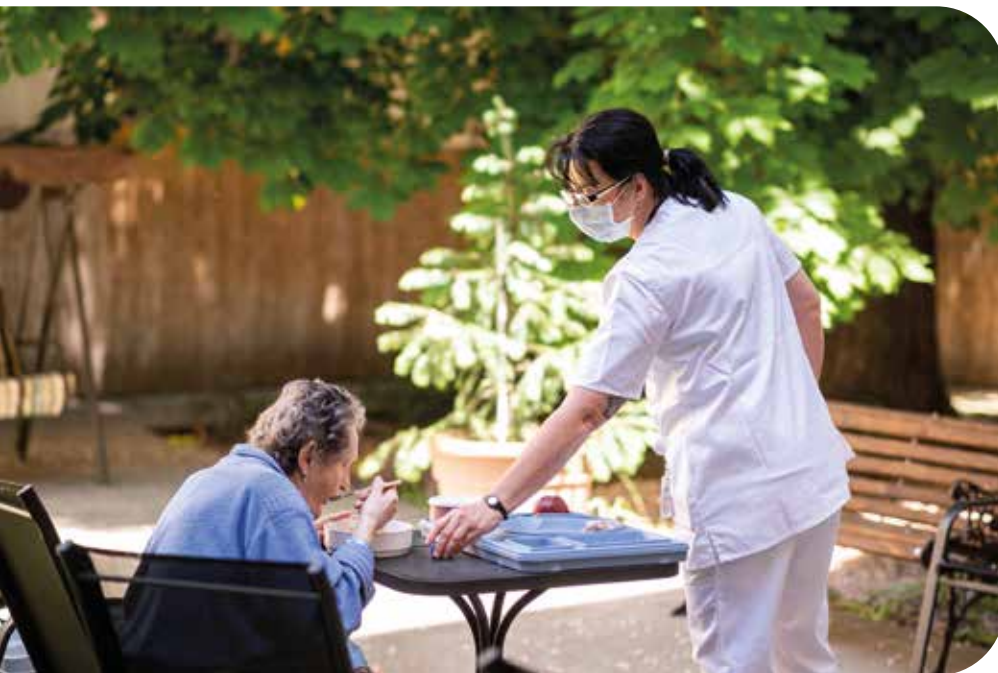
Számos barátság alakult ki az osztályon. Vannak, akik együtt járnak reggelente munkába, vannak, akik a karácsonyi vásárba minden évben együtt mennek. Mindig tartanak évszázó bulit, de a tavaszköszöntő grillezés sem marad el. „Volt már bográcsozás kolléganőnél, tervezünk kirándulást hegyre, sőt még szabadulósobás csapatépítő is volt már.”

A díjat elnyert közösség tagjai

Dr. Szabó Csaba, Bak Andrea, Balázsné Nagy Katalin, Barócsi Lászlóné, Berecz Kitti, Gombárné Szilák Ágnes, Hompoth Balázs, Ipacsné Kulczycki Réka, Kiszály Margit, Kollethné Tolmácsi Flóra, Kovács Judit, Kovács Nikolett, Nagy Klára, Nagyné Kovács Ibolya, Nagyné Mészáros Marianna, Ortóné Czapik Tünde, Patakiné Pál Ibolya, Strasser Lászlóné, Vályi Veronika

Egy kis átmozgatás

Ebéd a szabadban

Megbeszélés

Judit pont olyanak írja le a csapatot, mint amilyenek képzelem. Pont olyanak írja le az osztályt, amilyenek látom. Ahol szeretet, béke és megnyugvás van. Olyan ez az osztály, mint az élet, van benne nehézség, de sok jó is. Az itt dolgozó közösség pedig azért kivételes, mert ők ezt pontosan tudják, és így végzik munkájukat.

Treszkony Virág

*A IV. Belgyógyászat
Gastroenterológiai Osztálya*

RIPORT

A szem a lélek tükre

A Pest Megyei Flór Ferenc Kórház IV. Belgyógyászat Gastroenterológiai Osztálya is büszke lehet, nemcsak a kiváló csapatmunka miatt, hanem azért is, mert az összetartást egy díjjal is megerősítették.

A Pest Megyei Flór Ferenc Kórház IV. Belgyógyászat Gastroenterológiai Osztálya is elnyerte a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara „Az év kiváló szakdolgozói közössége” különdíját 2021-ben.

Az osztály 40 ágygal működik. Többségében szakmaspecifikusan gastroenterológiai betegeket lát el, de általános belgyógyászati ellátást is nyújt. Részt vesznek a „Komplex népegészségügyi szűrések” elnevezésű projekt keretében a népegészségügyi célú vas-

tagbélvizsgálásban, illetve a fővárosi és Pest megyei gastrointestinalis vérző betegek ügyeleti ellátásában. Az osztályon van járóbeteg-ellátás is, emellett pedig az idült gyulladásos bélbetegségekben, májbetegségben szenvedők gondozása is itt történik.

Az osztály szakmai tevékenysége jól érzékelteti, hogy a szakdolgozók elméleti és gyakorlati tudása is széles skálán mozog, nagyon sokrétű a tevékenységük, kiemelkedő szakmai tapasztalattal bírnak. Kiemelt figyelem-

mel foglalkoznak pszichés vezetéssel, betegedukációval is, mivel diabeteses, alkoholproblémával küzdő, szociálisan és mentálisan terhelt, vagy tumoros betegeket is ápolnak. A több évtizede pályán lévő dolgozók sebészeti, onkológiai, kardiológiai osztályos tapasztalattal rendelkező ápolók.

Minden osztály más, minden csapatnak más a varázsa. Ellátogattunk a Flór Ferenc Kórházba, ahol a főnővérrel, *Hrenkóné Kovács Magdolnával* beszélgettünk.

A szem a lélek tükre – szokták mondani. Ez így is van, egy ember tekintete sok mindent elárul. Amikor először találkozom Magdolnával, a maszk miatt csak a szeme látszik ki. Melegséget, jószágot sugároz és az első perctől érződik, hogy alázattal végzi a munkáját, szereti az osztályát. A kollégái is szeretik, tisztelik.

Hrenkóné Kovács Magdolna egyetemi okleveles ápoló, 1986 óta dolgozik az egészségügyben. Először az Országos Traumatológiai Intézetben dolgozott, majd 1993-ban a Pest Megyei Flór Ferenc Kórházban kezdte meg munkáját és kisebb megszakítással azóta is stabil tagja az intézménynek. 2002–2017 között volt már főnővére egy másik osztálynak. 2018 decemberében csatlakozott a jelenlegi kollektívához, 2020 márciusában bízták meg a IV. Belgyógyászat Gasztroenterológiai Osztály szakdolgozóinak vezetésével.

Régi csapat, közös múlt

„Ez az osztály egyike a kórház legrégebbi csapatainak. Rendkívül nagy az összetartás és az egymás iránti

Összeszokott csapat

A díjra érdemes csapat tagjai

Bárány Eszter Csenge, Bartók Szilvia, Bíró Judit, Czirok Zsuzsanna, Csabai Réka, Grácia Hilda, Hrenkóné Kovács Magdolna, Kovácsné Hortobágyi Andrea, Koza Józsefné, Krivánikné Szabó Katalin, Krivánikné Tóth Kamilla, Nagy Károlyné, Luczó Éva, Majorné Horváth Ilona, Oláh Gáborné, Prikel Andrásné, Szabolcs Andrea Katalin, Szűcsné Nagy Hajnalka.

Munka közben

odafigyelés a lányok között” – meséli Magdolna. Hosszú ideje megvan ez a csapat, vannak, akik több évtizede dolgoznak együtt. Kiemeli a szakmai tapasztalatot, amely pontosan abból fakad, hogy a kollégák sok-sok éve jelen vannak az egészségügyben. Ennek köszönhető, hogy számos részismerettel tudják egymás munkáját segíteni. Erre nagy szükség is van, hiszen még egy átlagos nap is az osztályon nagyon szerteágazó.

„Folyamatosan támogatjuk egymást, ha az egyikünk kicsit fáradtabb, akkor a másik igyekszik kicsit átsegíteni a holt-ponton” – mondja. A IV. Belgyógyászat szakdolgozói családként működnek együtt. Sokszor hangosak, de segítik egymást, gyakran humorral fűszerezve. Már csak azért is lehet mondani, hogy

Csapatmunka

család, hiszen három szaknővér az intézet területén lévő nővérszállón lakik, másik két szakápoló férje szintén a kórházban dolgozik, és egy ápolónak a fia is a kórház munkatársa.

„Az egészségügyi pálya szeretete generációkon át jelen van az életükben.”

Akik érdekesesek a díjra

Mióta Magdolna a főnővér, már két alkalommal is szerveztek kórházon kívül összejövetelt az egyik kolléga udvarán. Fontos néha a gondtalan együttlét, ahol a bogrács mellett kibeszélhetik a történeteket, picit lelassulhatnak, lehet idejük a kikapcsolódásra.

Kiderül, hogy a díjra valójában nem ők jelentkeztek, hanem *dr. Berzéné Vági Andrea*, ápolási igazgató nevezte be a csapatot. Nem azért, mert nem örültek volna egy ilyen díjnak, hanem mert – ahogy Magdolna fogalmaz – „nem szeretik magukat dicsérni”.

„Vagány, jó hangulatú, szeretetteljes, összetartó csapat a miénk” – mondja szerényen a főnővér.

A Covid ideje alatt, sajnos, az osztályt sem kerülte el a vírus, de minden érintett dolgozó szerencsésen felépült. Nem csupán a munkát és a beosztást oldották meg rugalmasan, a magánéletben is próbáltak segíteni egymásnak: megszervezték a be-

teg kollégák részére a bevásárlást, a gyógyszereket, sőt még meleg ételt is vittek egymás ajtaja elé. Az osztály mindeközben ugyanúgy, zavartalanul működött tovább.

„Büszke vagyok rájuk, hogy így támogatották egymást ez idő alatt is” – mosolyog Magdolna.

Tevékenységük során arra törekednek, hogy a betegek jól érezzék magukat, érezzék a törődést. „Minden betegre jó szívvel gondolunk” – mondja. Kilenc hónap alatt nyolc pozitív, dicsérő bejegyzés szerepel a betegek véleményezési naplójában, negatív pedig egy sem. Az éves betegelégedettségi felmérés eredménye szakdolgozók vonatkozásában 4,7-es átlagot mutat az 5-ös skálán.

Mit jelent a díj?

A főnővér megkérdezte a csapatot, hogy mit jelent számukra a díj. A válaszból kiderül, hogy mennyire fontos az elismerés és milyen nagy motivációt adhat egy csapatnak.

„Összetartozás, egység, szinte mint egy család.”

„Egymás és a betegek iránti empátia.”

„Problémamegoldás.”

„Szeretet.”

„Barátság.”

„A hivatás szeretete és mindennek az elismerése.”

*Hrenkóné Kovács Magdolna,
főnővér*

Azért is esik különösen jól ez a díj az osztálynak, mert nincsenek ahhoz hozzászokva, hogy magukat előtérbe helyezték. Maguk között megbeszélik a jót is, rosszat is, most pedig nagyon örülnek a díjnak.

Magdolna üzenete a csapatnak

„Nagyon büszke vagyok a kollégáimra. Köszönöm, hogy együtt vagyunk, és nagyon remélem, hogy a továbbiakban is kitartunk egymást mellett, egymásért.”

Treszkony Virág

Ezt ígérik az ágazat új vezetői

Az ágazati stratégia nyár közepéig készül el, amely a szakmával történő egyeztetést követően szeptemberben kerülhet a kormány elé – ígérte szűzbeszédében Takács Péter, a Belügyminisztérium egészségügyért felelős államtitkára.

Takács Péter arról is beszámolt, hogy rendkívül jó az immár több évre visszatekintő munkakapcsolata Pintér Sándor miniszterrel és az OKFŐ vezetőjével, ez pedig garancia lehet az ágazat számára is az erős képviseletre és előrelépésre.
Fotó: Magyar Kórházszövetség

Úgy érzem, hazajöttem, közvetlen és jó munkakapcsolatunk van a kamarával – nyitotta rövid, mindössze két nappal hivatalos kinevezése után a Magyar Orvosi Kamara május 27-ei, I. kongresszusán tartott szűzbeszédét a szakpolitikus, aki azt is elárulta, hogy az ágazat operatív irányítása az Országos Kórházi Főigazgatóságnál (OKFŐ) marad, a stratégiaalkotás folyik majd a Belügyminisztérium Egészségügyért Felelős Államtitkárságán. Ígérete szerint nyár közepére készülnek el az ágazati stratégia tervezetével, amely a kamarákkal és szakmai szervezetekkel történő egyeztetést követően kerül majd a kormány elé:

– Olyan anyag nem kerülhet a kabinet elé, amit a szakmával nem egyeztetünk – ígérte Takács Péter, aki úgy vélte, az ágazattal kapcsolatos döntések 85 százalékát meg lehet hozni a „budapes-

ti íróasztalok” mellett is, 15 százalékban azonban elengedhetetlen, hogy azokról megkérdezzék a klinikai centrumok vezetőit, a kórház- és ápolási igazgatókat, valamint a háziorvosokat.

– Az elmúlt években a logikus és következetes vezetés módszerét lestem el a belügyminisztertől – folytatta az államtitkár, aki szerint Pintér Sándor kellő érdekérvényesítő képességgel rendelkezik a kormányban, így önálló egészségügyi minisztérium híján is erős képviselettel rendelkezik majd az egészségügy a kormányuléseken.

Számos, már megkezdett feladat folytatódik a jövőben, ezek finomhangolására számíthatnak az ágazati szereplők – ismertette terveit a szakpolitikus.

A szakmai párbeszéd a józan és megfontolt változtatások alapja – erősítette meg egy héttel később a Magyar Kórházszövetség XXXIV. kongresszusán, ahogyan azt is, a belügyminiszter elvárása is az, hogy egyetértésen alapuló javaslatok kerüljenek a kormány elé.

A siófoki rendezvényen ígéretet tett a finanszírozási rendszer másfél évtizede késlekedő „ráncfelvarrására” is, amelynek első lépéseként már tavaly meghatározták a lakosságáramnyos kereteit. Rendet tennének a súlyszámokban is, a finanszírozási anomáliák mérséklése érdekében.

A Covid-járvány nyomán bevezetett átlagfinanszírozást három lépcsőben vezetik ki: elsőként a járóbeteg-szakellátás és az egynapos sebészet kerül sorra, majd az aktív és végül a krónikus betegellátás.

Az ápolók bruttó átlagkeresete 545 ezer forint volt az idei első negyedévben, ami a hét évvel ezelőtti átlag 2,7-szerese – mondta az államtitkár, bár azt elismerte, hogy ezért a nővérek

több mint kétszáz órát dolgoztak egy hónapban. Azaz, az alapfizetés alacsony, de a túlmunkát viszonylag jól megfizetik – tette hozzá.

Jenei Zoltán: „A szakdolgozói bér nincs ott, ahol kellene”

A frissen kinevezett államtitkár mellett mind a MOK, mind pedig az MKSZ kongresszusán felszólalt az egészségügy operatív irányítója, az OKFŐ élére másfél éve kinevezett Jenei Zoltán.

– Bár az ellátórendszernek meg kellene felelnie a lakosság magas szintű elvárásainak, a források szűkössége korlátozza ezt, ami azt jelzi, hogy hatékonyabb működtetésre van szükség – szögezte le Siófokon a közgazdász-főigazgató, aki korábban már megjárta az államigazgatás grádicsait, hiszen közel egy évig rendészeti ügyekért felelős szakállamtitkárként dolgozott 2006-ban, de később volt gazdasági igazgató a Somogy megyei és gazdasági főigazgató az Országos Rendőr-főkapitányságon.

Számos tanulsággal szolgált a pandémia időszaka, amelyek rámutattak, hogy szervezési, irányítási és kommunikációs problémái is vannak az egészségügynek – mondta a MOK budapesti kongresszusán, ahol azt is hozzáfűzte, elsődleges kérdés a kompetenciák és a struktúra összehangolása, ami „néha kényelmetlen és nehéz lesz, de meg kell valósítani”. Szükség erőforrások mellett kell koordinálni a szűrési programokat, egyúttal erősíteni a társadalomban a saját egészség megőrzésének fontosságát, az ehhez szükséges kommunikációval

Az ágazat operatív irányításáért felelős Jenei Zoltán hangsúlyozta: nemcsak a szakdolgozók anyagi helyzetén, hanem társadalmi megbecsültségükön is javítani kell.

Fotó: Magyar Orvosi Kamara,
Halász Nóra

– emelte ki az OKFŐ népegészségügyi szerepét a főigazgató.

A betegközpontú egészségügy megerősítésében vagyunk érdekeltek, azonban ebben a rendszerben a dolgozóknak is jól kell érezniük magukat, és ennek egyik eleme a bér – jelentette ki *Jenei Zoltán*, elismerve, hogy a szakdolgozói kar fizetése „nincs ott, ahol kellene”, hogy ez változik-e majd, az azon is múlik, hogy milyen javaslatot fogalmaznak majd meg a kormány felé annak érdekében, hogy ez változzon.

Önmagában azonban a béremelés nem elég, az ápolók erkölcsi és szakmai megbecsültségét is vissza kell nyerni – szögezte le az OKFŐ vezetője. Az átlátható és tiszta viszonyok híve vagyok – folytatta az állami és a magánsféra együttműködésének részleteivel, és beszélt arról is, hogy míg a magánellátók meglehetősen jól teljesítenek az újítások bevezetésével a gyógyításban, ehhez – uniós forrásokra támaszkodva – a közfinanszírozott rendszernek is fel kell zárkóznia.

A Belügyminisztérium irányításával a betegek gyorsabb és eredményesebb gyógyítását helyezzük a fókuszba – zárta felszólalását a MOK kongresszusán.

Sinkó Eszter: Bérre költjük a legtöbbet

Az egészségügy számára létfontosságú, hogy a magyar kormány ki egyezzen az Európai Unióval, és az ország hozzájusson az onnan érkező forrásokhoz – mondta a MOK-kongresszuson tartott előadásában *Sinkó Eszter* egészségügyi közgazdász, a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központjának általános dékánhelyettese. Az egészségügyi büdzsé kétharmadát jelenleg bérekre és bértámogatásra kell fordítani, a dologi kiadásokra ezért alig jut forrás: míg 2019-ben az egészségügyben főállásban foglalkoztatottak aránya mintegy 50 százalékos volt, az orvosi béremelés nyomán mára 79 százalékra duzzadt.

Az egységes orvosbér, az átlagfinanszírozás és a szakdolgozóhiány Bermuda-háromszögében tűnnek el a betegek – fogalmazott az egészségügyi rendszerelemző, aki szerint a magánszolgáltatók örülhetnek ugyan a náluk megjelenő betegtömegnek, de ennek nyomán már nemcsak az állami ellátóknál, hanem a privát szolgáltatóknál is várni kell az ellátásokra.

Sinkó Eszter később a Magyar Egészség-gazdaságtani Társaság (META) szakmai fórumán beszélt arról is, hogy a magánszolgáltatóknak nem helyettesítő, hanem kiegészítő szerepet kell biztosítani egy robusztus állami ellátás mellett. Ehhez azonban definiálni kell, melyek a kiegészítő és melyek a helyettesítő szolgáltatások, mert most spontán esnek ki a finanszírozási csomagból egyes ellátások. Ugyanezen a fórumon *Papik Kornél*, a Dr. Rose Magánkórház ügyvezető igazgatója arra hívta fel a figyelmet, hogy az állami infrastruktúra és ellátás kiüresedéséhez vezethet a szakdolgozók kiégése és fizetésemelésének elmaradása, akik ennek nyomán egyre nagyobb számban vándorolnak át a magánszolgáltatókhoz.

Amit az új egészségügyért felelős államtitkárról tudni kell

Takács Péter, a Belügyminisztérium egészségügyért felelős államtitkára – tették közzé a május 25-ei *Magyar Közönyben*. Az orvosegyetemet végzett, pápai születésű, négygyermekes családapa szakpolitikai kinevezése előtt az Országos Kórházi Főigazgatóság (OKFŐ) alap- és szakellátásért felelős főigazgató-helyetteseként dolgozott. Ezt megelőzően egy évig vezette a János Kórház és a Kútvolgyi Klinikai Tömb bázisán létrejött Észak-közép-budai Centrum, Új Szent János Kórház és Szakrendelőt megbízott főigazgatóként. A János Kórháznak korábban (2015–2017 között) finanszírozási osztályvezetője és járóbeteg-szakellátási igazgatója volt.

Az államigazgatásban 2012 és 2015 között szerzett gyakorlatot, a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézetben (GYEM-SZI) egészségügyi szakreferensként, majd az intézmény jogutódjánál, az Állami Egészségügyi Ellátó Központnál (ÁEEK) orvosszakmai tanácsadóként és megbízott térségi igazgatóként tevékenykedett. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (Emmi) egészségpolitikai főosztályvezetője volt 2017 és 2019 között.

Az államtitkár már medikusként is vállalt vezetői szerepet: a Semmelweis Egyetem Hallgatói Önkormányzatát négy éven át irányította, a Magyar Rezidens Szövetséget pedig két esztendőn keresztül elnökölte. Tíz évig volt a Magyar Orvosi Kamara országos elnökségének tagja.

A szakpolitikus egy korábbi – kórházvezetőként jegyzett – interjújában úgy fogalmazott: „Ahhoz, hogy az ember valahol megállja a helyét, kellő alázattal és elkötelezettséggel kell hozzáállnia a rá bízott feladathoz.”

Interaktív élmények a Szakma Sztár Fesztiválon

2022. április 25–27. között került megrendezésre a 15. Szakma Sztár Fesztivál, az országos szakmai versenyek döntője és bemutatója. A versenyen közel 250 versenyző 65 szakképesítésben mutathatta be szakmai ismereteit, sőt a látogatók is kipróbálhatták tudásukat. A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara első alkalommal vett részt ezen az eseményen, egy nagyon látványos, interaktív standdal.

Sztárok voltunk a „Szakma Sztáron”! Az eseményen készült videó megtekinthető:

*A MESZK standja
a Szakma Sztár Fesztiválon*

szését. Egész nap kigyózó sor állt az interaktív tér előtt. Talán azért, mert tényleg igazán interaktív volt, játszva tanított. A sorban kisebbek, nagyobbak és felnőttek várakoztak.

A területen négy állomás volt, ahol el lehetett kalandozni az egészségügy világába. Az egyik helyszín az anatómiai 3D sátor, ahol az emberi test működésével kapcsolatban lehetett filmeket nézni. A másik izgalmas helyszín, ami már kicsit aktívabb

Az anatómiai 3D sátor – kívülről

A Hungexpo Budapest Kongresszusi és Kiállítási Központ három pavilonjában, 500 szervezet és 840 közreműködő részvételével került megrendezésre a fesztivál. A MESZK először vett részt ezen a rendezvényen kiállítóként. A háromnapos Szakma Sztár Fesztiválra közel tizenhétezer fiatal, pályaválasztás előtt álló gyerek látogatott el.

„Szakmai versenyeken, kiállításokon mutatjuk be az adott pálya, hivatás legszebb mozzanatait, szépséget, és próbáljuk motiválni a fiatalokat, hogy gyertek közénk, legyetek velünk, érezzétek jól magatokat, és válasszátok ezt a területet jövőbeni hivatásotokként” – mondta *Balogh Zoltán*, a MESZK elnöke összefoglaló videójában, amely a fesztiválon készült.

A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara gondosan kitalált standja egyértelműen elnyerte a fiatalok tet-

Az anatómiai 3D sátor – belülről

A gyerekek gyakorolják az újraélesztést

részvételt kívánt, ahol az újraélesztést lehetett gyakorolni mentősök segítségével.

A budai mentőállomás kollégái segítették az érdeklődőket. *Eizen Róbert* mentőtechnikus elmondta, hogy bizony nagy szükség van az ilyen típusú edukációra, hiszen sokan nem tudnak újraéleszteni, szerencsére a fesztiválon sokan szerették volna kipróbálni, megtanulni. Összesen öt, modern babán gyakorolhattak a lelkes látogatók.

A harmadik helyszínen a szimulációs állomás volt, ami a gyerekek egyik kedvenc programja volt. A részeg szemüveg segítségével megtapasztal-

Készülnek az ijesztő sérülések

hatták, hogy milyen nehéz ittas állapotban tájékozódni, koncentrálni. Ki lehetett próbálni a „kicsit részeg” és a „nagyon részeg” szemüveget is.

„Ami még nagy kedvencünk volt, az az öregségi szimulátorunk. Amikor kimerévíti a gerincünket a mellény, amit rájuk adunk, illetve van egy plusz súlya is, és a mozgást lehet benne megtapasztalni, hogy milyen az, amikor már nem mozognak az ízületek úgy, ahogy kellene” – mesélte *Barczy Erika* országos szakképzési koordinátor, a MESZK standjának egyik szervezője.

Az abszolút kedvenc a Magyar Imitációs Egyesület állomása volt, ahol élethű sebeket festettek a gyerekek karjára, arcára. Igen mókás volt, ahogy a gyerekek vidáman, jókedvűen, de ijesztő sebekkel sétálgattak a helyszínek között. Természetesen a jó hangulat mellett az egyesület az edukációra is nagy hangsúlyt fektet, hiszen az a cél, hogy életszerű szituációkon keresztül mutassák be a balesetek utáni állapotot, sérüléseket.

A rendezvény második napján jártunk a Hungexpón, ahol *Kerti Emese* országos szakképzési koordinátor, szintén a rendezvény egyik szervezője elmondta, hogy ezen a napon jóval nagyobb volt az érdeklődés az egészségügyi szakmák iránt.

„Több gyerek jött érdeklődni, hogy milyen a szakképzési rendszer struktúrája, ezekről tájékoztattuk is őket” – mondta.

Kiderült, hogy az első napon még „Pepper robot” is részt vett a fesztiválon.

„Vannak kollégáink, akik az ügynevezett Pepper robotnak a fejlesztésében részt vesznek, ő egy humanoid, kommunikációs robot. Tegnap itt circulált a területünkön, nagy sikere volt. A gyerekek és felnőttek tudtak vele beszélni. Szerettük volna megmutatni, hogy az egészségügyi ellátásban is van már szerepe a robottechnikanak” – mesélte lelkesen *Barczy Erika*.

Játékos tanulás a részeg szemüvegen

Szerencsére ez csak a látszat...

A kiállításon való részvétel egészen biztosan pozitív hatással volt a látogatókra, a standtól távozókkal tudással, élményekkel és néhányan még frissen szerzett (mű)sebekkel is gazdagodtak.

Treszkony V.

Foglalkozás-egészségügyi Ápolók Európai Szövetségének 54. találkozója

A Foglalkozás-egészségügyi Ápolók Európai Szövetsége (Federation of Occupational Health Nurses within the European Union – FOHNEU), amelynek a MESZK 2009 óta aktív tagja, a koronavírus-járvány miatt az elmúlt két év során csak online ülésezett. A hosszú kihagyás utáni első személyes találkozó 2022. május 26–28. között Olaszországban, Rómában valósult meg. A helyszín kiválasztásának háttérében elsősorban az állt, hogy az Olasz Ápolási Egyesületek Országos Szövetsége (Consociazione Nazionale Associazioni Infermiere – CNAI) a pandémia előtti utolsó ülésén kérte tagfelvételét a FOHNEU-ba.

A háromnapos FOHNEU-találkozó házigazdája dr. Walter De Caro PhD, a CNAI elnöke volt. Személyes jelenlét az ülésen hét tagállamból (Belgium, Dánia, Írország, Magyarország, Olaszország, Spanyolország és Svédország) összesen 11 képviselő vett részt, míg a többi tagszervezet online módon tudott bekapcsolódni az értekezletbe.

Megvitatandó téma a kötelező szakmai és pénzügyi beszámolókon kívül is bőven volt. Tekintettel arra, hogy a hagyományos, évente kétszeri formális ülésen felül már a tavalyi évben bevezetésre került negyedévente egy-egy informális online megbeszélés is, így a foglalkozás-egészségügyi ellátásra hárult Covid-19-pandémia okozta

kihívásokról idén már kevésbé esett szó. Az egyeztetésen a fókusz a napjainkban is még aktuálisnak számító munkahelyi alkohol-, illetve drogellenőrzési lehetőségekre, valamint a munkavállalók alkoholproblémáinak munkahelyi kezelésére, az ápolók ehhez kapcsolódó feladataira és hatáskörére irányult.

Fentiekén kívül a résztvevők hosszasan diskutáltak arról is, hogyan lehetne a foglalkozás-egészségügyi ápolók kutatási és publikálási tevékenységét támogatni, amely a pandémia alatt jelentősen csökkent. Ennek keretében megvitatták azt is, hogy a 2019-ben, a szakterület tudományos kommunikációjának erősítése érdekében alapított nemzetközi folyóiratot, a *European Journal of Occupational Health Nursing*-et (EJOHN) hogyan kellene továbbfejleszteni. Ennek érdekében külön workshopot is tartottak a résztvevők arról, hogyan is kell egy tudományos közleményt megírni, majd publikálni.

A foglalkozás-egészségügyi ápolók képzési rendszere jelen helyzetének

áttekintésekor arra is kitértek, hogy Magyarországon a foglalkozás-egészségügyi szakápoló szakképzés kikerült az OKJ-ból, ezért a szakosodásra vágyók nehéz helyzetbe kerültek. Más ország részéről pedig felmerült annak a kérdése, hogy külföldi oktatási intézményben szerzett bizonyítvány vagy oklevél elismerésére milyen lehetőségek vannak. Ezzel összefüggésben *prof. dr. Giuseppe La Torre* előterjesztette, hogy a római Sapienza Egyetem szeretne foglalkozás-egészségügyi szakápoló MSc-képzést indítani, akár együttműködve, csereprogramot létrehozva más európai egyetemekkel. A FOHNEU ennek megvalósulását örömmel támogatná, hiszen még nem minden tagállamban érhető el a mesterképzési szintű specializáció megszerzésének lehetősége a BSc-ápolók számára.

A rendezvényen természetesen szó esett az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) 2020–2022. évi kampányáról is, amelynek középpontjában a munkavégzéssel összefüggő váz- és izomrendszeri megbetegedések (MSD-k) megelőzése áll. A FOHNEU egyébként 2007 óta hivatalos kam-

pánypartnere az EU-OSHA-nak, és a 2023–2025-ös „Egészséges munkahelyek” kampányt is támogatni kívánja. A következő, a „Biztonságos és egészséges munkavégzés a digitális korban” elnevezésű kampány pedig az új

digitális technológiáknak a munkára és a munkahelyekre gyakorolt hatására, valamint a kapcsolódó munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kihívásokra és lehetőségekre kívánja majd felhívni a figyelmet.

A FOHNEU 54. találkozóján tisztújító választásokat is tartottak, amelynek eredményeként *dr. Hirdi Henriett Éva* 2022-től újabb három évig töltheti be az elnöki posztot, így immár harmadik ciklusát kezdheti meg. A kincstárnoki tisztségre *Valérie van Gulck*, a Belga Foglalkozás-egészségügyi Ápolók elnöke kapta meg a bizalmat a résztvevőktől.

Ha a koronavírus nem szól közbe, a következő személyes találkozóra 2022 októberében Törökországban, Isztambulban kerül sor, ahol a résztvevők a FOHNEU alapításának 2023-ban esedékes 30 éves jubileumi rendezvény-sorozatát egyeztetik, készítik elő.

Dr. Hirdi Henriett Éva

Beszámoló az Egészségügyi szakdolgozók IV. országos alapellátási konferenciájáról

A MESZK országos szervezete, a MESZK BAZ Megyei Területi Szervezet és a Miskolci Egyetem Egészségtudományi Kar közös szervezésében 2022. június 9–10-én, Miskolcon az Egészségtudományi Kar Stefánia épületében megtartott országos konferencia ismét összehozta az alapellátás területéről az egészségügyi szakdolgozókat. A konferencián a szakmai szervezetek szintén széles körben képviseltették magukat, ami kiváló lehetőséget adott a közös témák magas szintű és érdemi megvitatására.

A szervezők a Covid-19-pandémia miatt az eredeti elképzelésektől eltérően három év szünet után szervezhették meg a 2019-ben már beharangozott rendezvényt. Így nem meglepő, hogy az alapellátásban dolgozó tagjaink és a stafétát átvevő szervezők már izgatottan várták az eseményt, különösen a két napot felölelő nagyszerű és változatos előadásokat.

A rendezvény megnyitásakor a fővédnök, *Bábiné Szottfried Gabriella*, az OKFÓ népegészségügyért és prevencióért felelős főigazgató-helyettesének köszöntő szavait videoüzenetben hallgathatták meg a résztvevők. Köszöntőt mondott még *dr. Kiss-Tóth Emőke*, a Miskolci Egyetem Egészség-

tudományi Kar dékánja, *Varga Andrea Klára* Miskolc megyei jogú város alpolgármestere, *Szabó Gergely*, a BAZ Megyei Közgyűlés alelnöke, *Dulibán Lászlóné*, a MESZK BAZ Megyei TSZ elnöke, valamint *dr. Balogh Zoltán*, a MESZK OSZ elnöke. A rendezvény első napjának levezetőelnöke *Monos Márta* újságíró, szerkesztő-riporter volt, aki 2021-ben Miskolcon az Év Újságírója lett.

A köszöntőket követően rendhagyó módon ünnepség következett a közelgő Védőnők Napja alkalmából. Először *dr. Balogh Zoltán* elnök köszöntötte *Csordás Ágnes*t, a Magyar Védőnők Egyesületének leköszönő elnökét szakmai munkásságát méltat-

va, egyúttal felidézve korábbi kamarai tisztségviselői tevékenységét is. Majd ezután a MESZK BAZ Megyei Területi Szervezete adott *Dócsné Kelemen Erzsébet* Cigánd város 1. számú területi védőnője, *Gresó Tiborné* edelényi területi védőnő és *Kosnyóiderné Vizi Irén* Onga 2. számú területi védőnője számára elismerő oklevelet és pénzjutalmat munkásságuk elismerésül. A területi szervezet az idén, 2022-ben nyugdíjba vonuló kolléganőit (*Árkiné Bajzáth Carment*, *Gyuris Bertát* és *Kozma Máriát*) is köszöntötte. Az ünnepi rész a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Karának növendékeinek műsorával zárult.

Az ünnepség után négy plenáris prezentációval folytatódott az esemény. A konferencia jelentőségét mutatja, hogy a plenáris előadásokat olyan országosan ismert szakemberek tartották, mint például *dr. Kőrösi László*, a NEAK főosztályvezetője és *dr. Végvári Tamás*, az OKFÓ Alapellátásfejlesztési Igazgatóság igazgatója. Az egészségügyi alapellátás jövőbeni fejlesztésének és finanszírozásának aktuális kérdései mellett a szakdolgozói kör kibővítésének fontosságára *dr. Galvács Henrietta* PhD, APN, a Semmelweis Egyetem oktatója és *Szűcs Zsuzsanna*, a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének elnöke hívta fel a figyelmet.

A rendezvény szervezői a szakmai program összeállításakor nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy a konferen-

cián elhangzó előadások az alapelátás minden szakterületét lefedték. Ezzel összhangban a konferencia-előadások között megtalálhatók voltak a háziorvosi ellátásról, a fogorvosi alap-

ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról, foglalkozás-egészségügyi ellátásról, mentésügyről, továbbá az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátásról szóló témakörök is.

A konferencia két napja alatt az egy plenáris és öt szekcióülésen összesen több mint 40 előadó osztotta meg gondolatait, amelyek közül több olyan is volt, amelyek példaértékűek lehetnek mások számára is. A rendezvényre benyújtott tanulmányok előadás-kivonatai bírálat után egy konferenciakötetben kerültek megjelentetésre, amelyet a helyszínen kézhez kaphattak a résztvevők.

A konferencia délutáni és esti kulturális programjai között buszos városnézés és lillafüredi séta, táncbemutatóval egybekötött zenés-táncos gálavacsora szerepelt, amik nagy népszerűségnek örvendtek a résztvevők körében.

A résztvevők visszajelzései alapján a rendezvény sikerrel zárult, a megvalósult tudáscserére és kapcsolatépítésre pedig a résztvevők új együttműködések tudnak majd építeni. A rendezvény sikeres megszervezéséhez több támogató, kiállító is hozzájárult, segítségüket ezúton is köszönjük.

A konferencia záróakkordja – a hagyományt folytatva – a Pécsen elkészített kerámia életfa, a rendezés jogát jelképező staféta átadása volt. A BAZ Megyei Területi Szervezet kicsit továbbgondolva kiegészítette a konferencia jelképét egy kis „utazótáskával”, amely azt sugallja, hogy a rendezvény megyéről megyére utazik majd tovább. Az Egészségügyi szakdolgozók V. alapellátási konferenciája 2024-ben történő megszervezésének lehetőségét a MESZK Budapesti Területi Szervezete vállalta fel.

Dr. Hirdi Henriett Éva

Akikre büszkék vagyunk!

Június 24-én, a két év pandémia megszorító intézkedései utáni első nagyszabású ünnepségen újra személyesen köszöntötte a MESZK azokat az egészségügyi szakdolgozókat, akik tevékenységükkel, hivatástudatukkal, kiemelkedően elvégzett feladataikkal példaként állnak mindannyiunk előtt.

A Lurdy Házban ünnepélyes keretek között megszervezett gálán a 2020-as, 2021-es év kiváló szakdolgozói és szakmai közösségei vehették át díjait. A közösen elénekelt Himnusz után dr. Balogh Zoltán elnök köszöntötte a megjelent vendégeket, köztük az elmúlt két év díjazottjait, és azon támogató szervezeteknek, cégeknek a vezetőit, küldötteit, akik a pandémia ideje alatt felajánlásaikkal segítették a szakdolgozók munkáját, rekreációját, hozzájárultak jutalmazásukhoz.

Az esemény elején egyperces néma felállással közösen emlékeztek meg a korábbi kamarai díjazottról, Benkő Viktorról, aki a Veled másokért nagyjáték szereplőjeként vált a közönség kedvencévé, és aki idén, sajnos, a Covid-járvány áldozatává vált. Ezt követően kezdődött az elmúlt két év összes díjának átadása, majd a ceremónia közben meglepetésként egy kis videofilm is levetítésre került, a MESZK VIII. Szakdolgozói Tudományos Kongresszusa résztvevőinek segítségével összeállított Jerusalema tánc felvétele.

A 2020-as és a 2021-es év díjazottjai:

- Az év kiváló szakdolgozója 2021-ben: Emberné Heitler Andrea, az Országos Mozgásszervi Intézet – Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet ápolási igazgatója.

- Az év kiváló szakdolgozója díj különdíjasa 2021-ben: Buni Roland, az Országos Mentőszolgálat – Marcali Mentőállomás állomásvezető mentőtisztje, állománycsoport szakmai felelőse.
- Az év elhivatott fiatal szakdolgozója 2020-ban: Gyólai Nikolett, a PTE KK Ortopédiai Klinika Ortopédiai Osztály szakápolója.
- Az év elhivatott fiatal szakdolgozója 2021-ben: Tisóczki Evelin, a Pest Megyei Flór Ferenc Kórház, Kistarcsa osztályvezető főnővére.
- A 2020. év kiváló szakdolgozói közössége: az Országos Korányi Pulmonológiai Intézet, Intenzív Osztály kollektívája.
- A 2020. év kiváló szakdolgozói közössége különdíjasa: az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága.
- A 2021. év kiváló szakdolgozói közössége: a Gottsegen György Országos Kardiovaszkuláris Intézet Felnőtt Kardiológiai Osztály Intenzív Terápiás Részleg munkatársai.
- A 2021. év kiváló szakdolgozói közössége különdíjasai:
 - Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház – Oltópont,
 - Debreceni Egyetem Klinikai Központ Nagyerdei Campus Neurológiai Klinika Intenzív Osztály,

- Markhot Ferenc Oktatókórház és Rendelőintézet, Hospice Osztály,
- Markusovszky Egyetemi Oktatókórház, Központi Anaesthesiológiai és Intenzív Betegellátó Osztály/Intenzív Betegellátó Osztály részlege,
- Somogy Megyei Kaposi Mór Oktatókórház, Infektológiai Osztály,
- Pest Megyei Flór Ferenc Kórház IV. Belgyógyászat Gasztroenterológiai Osztály.

- A 2021. év szociális munka napja díjazottjai:
 - Farkasné Kardos Katalin, a DE KK Ápolási Igazgatóság szociális munkása.
 - Knecht Katalin, a Fővárosi Önkormányzat Kamaraerdei Úti Idősek Otthona részlegvezető-helyettese.
 - Gáspár Livia, a Kolping Gondozási Központ Lenti és Kistérsége intézményvezetője.

Az elmúlt két év pandémiahelyzete társadalmi összefogást is eredményezett, az ország szinte minden intézményét támogatók segítettek. A támogató szervezeteket és cégeket a MESZK elismerő oklevélben részesítette köszönetképpen, ezek átadására is ezen a rendezvényen került sor.

A támogató cégek: Innovatív Gyógyászgyártók Egyesülete, Aquaworld Zrt., Generali Biztosító Zrt., Mautner Zsófia, Budapesti Nemzeti Színház, Gyenesdiási Turisztikai Kft., COFACE Kft., Alczar Hungária Kft.

A díjazottak tiszteletére rendezett ünnepi műsor záróeseményének fellépője az előadásáért vastappsal jutalmazott Szekeres Adrienn volt, akinek Zongorára hangolva című műsorát Kiss Gábor kísérte zongorán.

MESZK-MTA jótékonyági díjátadó gála

A koronavírus-járvány ideje alatt kiemelkedő szakmai teljesítményt nyújtó egészségügyi szakdolgozók munkájának megbecsülése céljából a Magyar Tudományos Akadémia jótékonyági gyűjtést kezdeményezett. Az adomány kitüntetés formájában került odaítélésre, a szempontok kidolgozására, felterjesztésére az Akadémia a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamarát kérte fel.

A MESZK 210 egészségügyi szakdolgozót javasolt szakmai kitüntetésre, és ezzel együtt az MTA jótékonyági gyűjtéséből és az MTA saját felajánlásából származó adományok átvételére.

Szakmai kitüntetésben azok a közvetlen betegellátásban részt vállaló egészségügyi szakdolgozók részesülhetnek, akik a következőknek eleget tesznek:

- legalább öt év egészségügyben végzett munka és szolgálat,
- érvényes MESZK kamarai tagság,
- közvetlenül a Covid-ellátásban végzett tevékenység a pandémia kezdete óta,
- a kollégák, a rábízott tanulók és az átírányított kollégák szakmai fejlődésének támogatása a Covid-ellátásban,

- a betegutak és az oltási kampányok lelkiismeretes szervezése,
- az ápolástudományt előrevívó szakmai tevékenység végzése a pandémia ideje alatt,
- munkáltatói támogatást kivívó, kiemelkedő szakmai tevékenység,
- etikus magatartás,
- a munkahelyi közösségen belül példaeértékű emberi magatartás és szakmai munka tanúsítása.

Az elismerő okleveleket *Erdei Anna*, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese és *Balogh Zoltán*, a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara elnöke adta át.

A jótékonyági díjátadó gáláról készült videó az alábbi linken tekinthető meg:

Közös ünneplés az Aquaworldben

2022. július elsején közel 1500 egészségügyi szakdolgozó ünnepelhette együtt a Semmelweis-napot az Aquaworld élményfürdőben.

2022. július elsején ünnepeljük a Magyar Egészségügy Napját, a Semmelweis-napot. A MESZK Országos Szervezete immár második alkalommal döntött úgy, hogy a jeles nap alkalmából egy nagyszabású rendezvény keretei közt látja vendégül az előzetesen regisztrált egészségügyi szakdolgozókat az Aquaworldben. A rekreációs napon az élményfürdő kizárólag az egészségügyi szakdolgozókat fogadta 17.00 óráig. A szaunák, élménymedencék és csúszdák kipróbálása után a résztvevők egy finom ebédet fogyaszthattak el, hogy még gondtalanabb lehessen a kikapcsolódás.

Mesterséges intelligencia a hétköznapiakban

A mesterséges intelligenciával (MI), amely a gépek emberi képességekhez hasonló tevékenységét jelenti, életünk egyre szélesebb területein találkozhatunk az egyszerű és ma már megszokott, sokak által rendszeresen igénybe vett webáruházakból való vásárlástól a hatalmas ipari robotokig, az okostelefontól az önvezető járművekig.

Az MI szinte mindenütt ott van, körülvesz minket, segít a munkában, szórakoztat a szabadidőben. Ebből persze a gyógyítás, az orvostudomány sem maradhatott ki: ha szükséges, diagnosztizál, értékeli a vizsgálatok eredményeit, személyre szabja a kezeléseket, segít a gyógyszerfejlesztésekben, a génszerkesztésben és leglátványosabb tevékenységként az intelligens gépmonstrumok operálnak.

Pontosabb, gyorsabb, olcsóbb

Köztudott tény, hogy a gyógyító tevékenységekhez kapcsolódó szakmák gyakorlóinak képzése világszerte sokéves tanulással, majd a kellő gyakorlat hosszú idejű megszerzésével jár, és az sem titok, hogy évről évre nő a gyógyító intézményekben a hiányuk, mégpedig országtól, anyagi helyzettől, földrajzi helytől függetlenül. A bolygó szinte minden országára jellemző ez a hiány, Afrikától az Egyesült Államokig. Többek között ez indokolná az MI gyógyításban való sürgős, általános elterjesztését. A betegek sikeres kezelésének alapja a gyors és pontos diagnózis, ami emberi közreműködéssel, sajnos, nem mindig sikeres, mert nagy a tévedés, a helytelen értelmezések kockázata. Ez pedig olykor hátráltatja az életmentő beavatkozásokat, így a késlekedés akár emberi életetekbe is kerülhet.

Az már bebizonyosodott, hogy a gépi diagnózis gyorsabb, pontosabb, ráadásul olcsóbb és hozzáférhetőbb,

vagyis a cél érdekeit jobban kiszolgáló, mint az ember által végzett, ilyen irányú tevékenység. Hogyan diagnosztizálhat egy gép? – kérdezhetik sokan. Tény, hogy hiába okosak a gépek, könyvből nem tudnak tanulni. Új információk szerzéséhez (egyelőre) csak úgy juthatnak, ha emberi közreműködéssel adatokat táplálnak a memóriájukba. Mégpedig nagyon sok adatot. Minél több adattal rendelkeznek, annál szélesebb körben és pontosabban képesek diagnosztizálni. A betáplált konkrét eseteket, azok adatait összehasonlítja és ezekből von le következtetéseket. Így tanul a gép. Minél több adatból dolgozhat, annál pontosabb lesz a diagnózisa.

Másodpercek alatt készül a diagnózis

Ennek a tanulási folyamatnak köszönhetően, a gépbe táplált CT-eredmények alapján ma már nagyon gyors és pontos leírást ad az MI a korai tüdőrákról vagy a kezdődő stroke-ról. A hirtelen szívhálal vagy egyéb súlyos szívbetegségek magas kockázatáról a szív-MRI képei alapján von le következtetéseket. A gépi diagnózis jól használható a bőrképek alapján összeállított, főként rosszindulatú bőrbetegségek vagy a diabeteses szemkárosodások szemfelvételek alapján való vizsgálatánál. Az intelligens diagnosztika nagy előnye, hogy algoritmusai a másodperc töredéke alatt képes a következtetések levonására. Megállapításai pontosak,

Kérdőív helyett chatbot

Köztudott tény, hogy a gyógyító tevékenységekhez kapcsolódó szakmák gyakorlóinak képzése rendszerek egyik legnagyobb gondja a „sok beteg – kevés idő” probléma, aminek következménye, hogy a páciensek (akik gyakran bőbeszédűek és nem lényegre törők) beszámolóit a tüneteikről vagy felületesen, vagy egyáltalán nem tudják végighallgatni. Ebből pedig később bonyodalmak származhatnak. Ennek elkerülésére sok ország ellátó rendszerében, ahol „önbesorolási szisztémát” alakítottak ki, a betegek kitöltendő kérdőívekkel találkoznak legelőször. A kórtörténeti adatokkal, panaszfelsorolással kitöltött ív alapján kapnak további utasításokat, hogy orvoshoz menjenek vagy maradjanak otthon a panaszaikkal. A betegek könnyebb eligazodása végett több IT világcég (például Microsoft) adott ki chatbotokat, amelyek segítenek a felhasználó egyéni tüneteinek a meghatározásában és abban, hogy megállapítsák, számukra mi volna az optimális következő lépés.

azonnal felhasználhatók és olcsón, gyorsan reprodukálhatók. A gyógyításban használt MI fejlesztői szerint ezen jó tulajdonságai miatt belátható időn belül a kórházak radiológiai osztályainak fontos „munkatársa” lesz a diagnosztika gép. Ami persze nem azt jelenti, hogy többé nem lesz szükség gyógyító személyzet jelenlétére az erre szakosodott intézményben, de pontosabb, gyorsabb leletek készülhetnek, és a szakemberek munkáját is megkönnyítheti.

A gépeknek fontos szerepe lehet az új gyógyszerek kifejlesztésében is. Köztudott, hogy hagyományos módon (állatkísérletekkel+emberen végzett fázisvizsgálatokkal) akár egy évtizednél többet és több százmillió befektetést is igényelhet ez a folyamat. Ezzel ellentétben az MI által aszisztált gyógyszerfejlesztést négy fázisra lehet bontani: a célok meghatározása, gyógyszerjelöltek felfedezése és kiválasztása, klinikai vizsgálatok felgyorsítása és a biomarkerek kiválasztása az adott célbetegség diagnosztizálásához. Az egyes folyamatok végrehajtásában nagy segítséget jelent az MI, mert például a labor-munkában sokkal gyorsabb, mert automatizálja a kézi munka nagy részét, felgyorsítja a folyamatokat. Az algoritmusok a gyógyszerjelölt molekulákat jó és rossz kategóriába sorolják, így az osztályozás megkönnyíti és felgyorsítja az emberi munkát.

Az eddig felsoroltakon kívül az MI kiválóan helytáll a személyre szabott kezelés kidolgozásában is, mert segít felfedezni, hogy az adott páciens szervezete a lehetséges kezelési módok közül melyikre, milyen választ adhat. Ezzel pedig prognosztizálhatja a beteg állapotához, testi adottságaihoz leginkább alkalmas kezelési módot.

L. I.

Kiegészítés ellen mesterséges intelligencia

Napjaink valós, az egészségügyben sokakat érintő problémája világszerte a burnout, a kiégés. Az MI ennek enyhítésében is segítséget kínál. Az egészségügyben szolgálatot teljesítők közül sokak által érzett kimerültség, túlterheltség rányomja bélyegét a munkájukra, rontja a teljesítményüket és összességében a betegellátás minőségének a rovására mehet.

A sok egészségügyi szakember által érzett kimerültség és túlterheltség kihat a mindennapos teljesítményükre is. Az a tény, hogy a gyógyító munkában részt vevő szakembereknek nap mint nap meg kell küzdeniük azzal, hogy egy bizonyos szinten megpróbálják fenntartani az ellátás színvonalát, gyakorta összetett érzelmi kihívásokkal kell szembenézniük. Ezt a mentálisan szorongató érzést többek között a hosszú munkaidő, az óriási munkaterhelés, és a támogatás hiánya okozhatja náluk. Szinte naponta kell összetett, mások életét érintő döntéseket hozniuk úgy, hogy az esetek döntő többségében nem kapnak se teret, se időt a munkaterhelésük hatékony kezelésére. Az MI a túlterheltség miatt kialakuló tünetek enyhítésében, megszüntetésében is kulcsszerepet kaphat, mert képes a folyamatosan növekvő adminisztratív terhek csökkentésére, leveheti a diagnosztizálás nyomasztó, egyszemélyre háruló súlyát is. Továbbá egy kifejezetten erre a célra kifejlesztett algoritmus segítségével alapvető támogatást kínálhat a gyakorló orvosok számára a gyógyító munkában egyre növekvő adat, információ és képalkotási mennyiségek kezelésében. A mesterséges intelligencia kézzelfogható támogatást nyújthat nemcsak az orvosoknak, hanem az ágy mellett dolgozóknak, illetve az egyéb területen tevékenykedő szak személyzetnek is. Mégpedig olyan rendszerek segítségével, amelyek minimalizálják a stresszt és növelik a betegekkel töltött időt.

MÚLT ÉS JELEN

Gyógyító vizek

A gyógy- és termálvizek különlegesen kedvező hatásait feltehetően már az őskori közösségek tagjai is ismerték és szükség szerint saját maguk, családjuk vagy tágabb közösségük tagjai, illetve állataik különféle betegségeinek a gyógyítására használták. Azokat az ismereteket, hogy melyik gyógyvíz milyen egészségügyi panaszra használható, saját tapasztalataik alapján szerezhették és adták tovább az általuk ismert közösség tagjainak.

Európa, a bolygó többi kontinenséhez viszonyítva, különösen szerencsés, mert igen gazdag termálfvízforrásokban. Magyarországon még a kontinensátlagnál is több melegvízforrás tör fel a föld mélyéből. Ezeket régebben leginkább csak gyógyításra, pihentető, regeneráló fürdőzésre használták. Mára ebből a tevékenységből alakult ki a gyógyturizmus egyik legfontosabb ága, a fürdőterápia. Újabban pedig egyre nagyobb figyelem fordul a termálhő energiaforrásként való felhasználására, mert környezetbarát és általa a kiépített fűtőrendszerek viszonylag olcsón és szinte korlátlan mennyiségben juthatnak energiához.

Dúskálunk a termálfvízben

Napjaink fürdőkultúrájában kétféle módon hasznosítják a gyógyvizeket: különösen értékes és kutanként, szinte egyedi fizikai, kémiai, illetve biológiai összetételüknek köszönhetően kúraszerű fürdőzésre, illetve némely belgyógyászati panasznál kiegészítő terápiaként ivókúra alkalmazására. Amennyiben a föld mélyéből érkező gyógyhatású anyagokban gazdag víz hőmérséklete eléri a 30 Celsius-fokot, termálfvízről beszélünk, ami alkalmas a különféle mozgásszervi és bőrbetegségek, nőgyógyászati panaszok, terméketlenség stb. kiegészítő kezelésére. A hazai termálfvizek többségének

hőfoka jóval meghaladja a kritériumhatárt. A legforróbb hévízünk 80 Celsius-fokosnál is forróbb.

A mozgásszervi betegségek termálfvízzel való kezelésére kialakult egy önálló gyógyító ág, a balneoterápia. A termálfvizek gyógyulást segítő hatását különösen a gyulladásos reumatológiai betegeknél, illetve az idült degeneratív eseteknél tapasztalják, jó hatást lehet elérni a csonttritkulás kezelésében, valamint a végtag sérüléseknél/töréseknél gyógyításánál, az ortopédiai műtétek utáni rehabilitáció alkalmával is. A bénulások utáni rehabilitációnál, a gerinc sérv kezelésénél ugyancsak hasznos eszköz a termálfürdőkúra.

A kéneset reumára, a keserűt gyomorra

A termál- és gyógyvizeket ásványi-anyag-tartalmuk alapján kategorizálták és határozták meg, hogy mely betegségek kiegészítő kezelésére alkalmas. A kénes (például Balf, Mezőkövesd, Harkány) a reumás betegeket, a bőrpanasszal kezelteket gyógyítja, a konyhasós, vagy kloridos (Sárvár, Karcag, Hajdúszoboszló stb.) a belső női nemi szervek betegségeit, a reumás panaszokat orvosolja, ivókúraként pedig a különféle hurutos betegségek kezelésére alkalmas. A budai Gellért és Rudas-

fürdők, az egri, hévízi és miskolctapolcai termálvíz radonos, kénes tartalma sikeresen alkalmazható fájdalomcsillapításra vagy némely anyagcsereprobléma kezeléséhez. A reumás betegek kedvence a szénsavas fürdő, például Balatonfüreden, Bükkszéken, Kékkúton. A főváros agglomerációjában Kelenföld és Budaörs keserűvíz-forrásainak vizét gyomor- és bélbántalmakra, májbetegség, epeproblémák alkalmával ivókúraként alkalmazzák, a parádi vasas vizet pedig több szerv betegségénél is megkísérik a gyógyítás szolgálatába állítani.

H. A.

Árthat is a gyógyfürdőzés

Vannak olyan betegségek, amelyeknél kifejezetten állapotrontó lehet a termálvizes fürdőzés. A meleg vízben való megmerülés ront némely szívproblémával (szapora vagy szabálytalan szívverés) bajlódó beteg, a kezeletlen magas vérnyomásosok, a súlyosabb állapotú érlemezsedések állapotán. Nem tesz jót a pajzsmirigy-túlműködéses pácienseknek sem. Tilos az éppen aktivizálódott ízületi gyulladással, vérző, nyílt sebes bőrsérülésekkel, idült máj-, vese-, szív- és tüdőbetegségekkel vagy rosszindulatú daganattal küszködőknek. Illetve veszélyes lehet a termálfürdőzés a várandósoknak is. A fokozott fertőzésveszély miatt a fürdő kisgyermekeknek sem ajánlott.

Iszappakolás, fürdőkúra otthon

Aki az állapota miatt vagy egyéb okból nem tud személyesen megjelenni a számára leghatásosabb vizű gyógyfürdőben, hála a feldolgozóipar leleményének, otthon is kúrálhatja magát. Zacskózott, dobozolt formában akár még valami híres, meglehetősen drága szolgáltatást nyújtó külföldi fürdő iszapjához, kristályosított gyógyvizéhez is hozzájuthat. Meglehet, az otthoni kádban gyógyfürdőzés, a fürdőszobában való iszappakolás nem annyira elegáns és fényűző, mint egy drága külföldi kúra, de az eredménye szinte ugyanaz. Már ami a gyógyhatás által előidézett állapotjavulást illeti.

Komplex kezelés napi négy órában

A nagyobb forgalmú gyógyfürdőknél a betegek kényelme és gyógyulási esélyeinek javítása érdekében egyes helyeken kórházi fekvőbeteg-ellátást is kínálnak, máshol nappali kórházban kezelik a bejáró pácienseket. A kisebb forgalmú fürdőkben fürdőorvosok állnak a betegek rendelkezésére.

Néhány nagyobb, hazai gyógyfürdő komplex fürdőgyógyászati ellátást is kínál. Annak lényege, hogy a páciens napi négy, egyéni egészségügyi problémáinak és állapotának megfelelő terápiás kezelést kap. Ezek lehetnek: gyógyvizes medencefürdő, iszappakolás, gyógyvizes kádfürdő, súlyfürdő, szénsavas fürdő, orvosi gyógymasszázs, víz alatti víz sugármasszázs, víz alatti csoportos gyógytorna. A felajánlott kezelések között fizioterápiás kezelés is szerepelhet, úgymint: elektroterápia,

ultrahangos kezelés vagy száraz gyógytorna. A komplex ellátást végző intézményben további alapkövetelmény, hogy a reumatológiai, fizioterápiás és rehabilitációs ellátást csak szakorvos végezheti és szolgáltatását a fürdő minimum napi hat órában köteles a páciensek rendelkezésére bocsátani. További alapkövetelmény, hogy a fürdő köteles a szolgáltatást igénybe vevő páciensek részére a kétnapos kúra egész időtartama alatt pihenőágyakat biztosítani. A komplex szolgáltatást csak azok a betegek vehetik igénybe, akik a fürdőbe történő bejelentkezés előtt orvosi kivizsgáláson estek át. A páciensek komplex kezelése csoportosan történik, mindegyikük két napon keresztül négy-négy órában veheti igénybe a szolgáltatást.

Látomások, rohamok – remekművek

Vincent van Goghot, a 19. század végének zseniális, posztimpresszionista holland festőjét a maga korában környezete, orvosai, sőt még önmaga is egyszerűen valamely elmebetegként áldozatának vélték. Úgy gondolták, a festő furcsa viselkedése, gyakori dühkitörései csak erre a betegségre utalhatnak.

Több mint száz év elteltével sokat fejlődött az orvostudomány, a diagnosztika és maga az elmebetegség is. A festő állapotáról, meglepő viselkedésének okairól mára számtalan tanulmány, szakvélemény látott napvilágot. Igaz, valamennyi csupán feltételezések és a tünetek elemzése alapján jött létre, hiszen a páciens nem tudták vizsgálni, mert igen korán, alig 37 évesen meghalt.

Ahány kutató, annyi magyarázat

A festő orvosai anno tünetei (gyakori látomások, súlyos rohamok, önkárosító hajlam, különböző idegrendszeri panaszok stb.) alapján azokat epilepsziaként diagnosztizálták. Napjaink orvosi szakvéleményeinek egy része ezzel szem-

ben inkább a heveny porfíriát teszik felelőssé az említett tünetekért. Más szakértők úgy vélik, hogy a festő pszichiátriai problémáinak eredője az egészen fiatal korában szerzett szifiliszfertőzés következménye lehet. A feltételezésnek annyi alapja lehet, hogy akkoriban rendkívül elterjedt volt ez a betegség, amelyet gyógyítani sem tudtak még, és van Gogh közvetlen környezetében is fellelhető volt fertőzött személy. Ennek a vélt fertőzésnek tulajdonítják némelyek az ideiglenes végtagparalízisét. Más szakértők főleg a festő életmódját teszik felelőssé a betegségéért. Szerintük az általa szenvedélyesen fogyasztott, gyógynövényekből készített ital, az abszint a felelős az öröklött hajlam aktivizálódásáért, a mániás depresszió és a szkizofrénia megjelenéséért.

L. I.

*Van Gogh egykori szobájának
rekonstrukciója
(Saint-Paul de Mausole kolostor,
Provence, Franciaország)*

Milyen betegség a porfíria?

A porfíria egy rendkívül ritka anyagcsere-betegség, többségében örökletes hajlam az alapja, de számos egyéb ártó tényező is kell hozzá, hogy kialakuljon. Lényege, a vér hemoglobinjának hibás felépítésével és abból adódó működési zavarával magyarázható. A működési hiba azt eredményezi, hogy a vörösvértest molekulájának két összetevője, a hem és a globin, amelyek feladata az oxigén szállítása, illetve a szén-dioxid leadása, nem működnek megfelelően. A hibás működés következménye, az eredetileg a hem kialakulásához szükséges porfirinek felhalmozódása, ami miatt előáll a hemoglobintermelés zavara. Habár a porfíriát örökletes betegséggként említik, optimális körülmények között a hajlam általában néma marad. Ki-

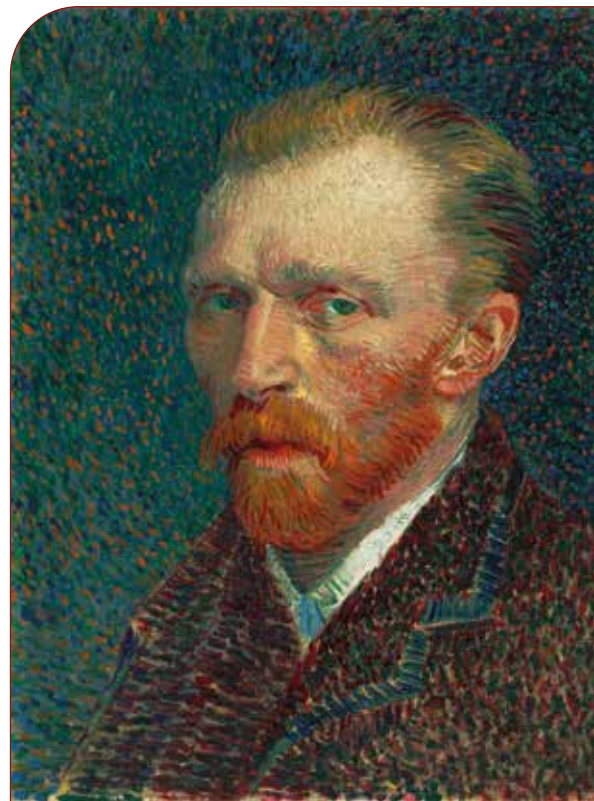
alakulásához szükséges néhány ártalmas kiváltó tényező: stresszes életmód, gyenge, tápanyagokban szegény étkezés, koplalás, rendszeres alkoholfogyasztás. Ezekhez járulhatnak napjainkban bizonyos hormonkezelések és egyes gyógyszerek rendszeres szedése is, mint kiváltó tényezők. A betegséget még napjainkban is nehéz diagnosztizálni, mert a tőle szenvedő páciensnek időszakos és változatos tünetei vannak, a hasi panaszoktól a pszichiátriai tünetekig. Utóbbiak között előfordulhatnak depressziós epizódok, epilepsziás görcsrohamok, izomgyengeség és átmeneti végtagbénulás. A porfíria valójában egy betegségcsoport, amelynek különböző típusai a hem termelésében érintett különböző enzimek hiánya miatt alakulnak ki.

Mérgező zöld tündér

A 19. század művészvilágának kedvelt itala volt az abszint, amelyet sokan „zöld tündérként” is emlegettek. Írók, festők számos műjükben ábrázolták az abszintfogyasztást és dicsérték az ital „mennyei” hatásait. Az abszintívás divatja 1830 körül, a porosz-francia háború idején kezdődött és nagyon hamar elterjedt egész Európában. Eredetileg a háborúban harcoló katonák kapták a hadvezetéstől egyrészt, hogy az ital fogyasztásával csökkentsék a hadjáratokkal járó fertőzésveszélyt, másrészt az erős hatású italtól lelkesebben kaszabolják egymást a csatákban. Az ital legfontosabb alapanyaga az üröm, amit korábban kifejezetten gyógyszerként használtak. Egy évtized alatt Franciaországban olyan népszerűsége tett szert az ital, hogy abszintklubokat alapítottak, ahol társaságban, csoportosan élvezték az ital hatásait. Országszerte lepárlóüzemek ontották a kluboknak otthont adó abszintházak egyre növekvő igényeit kielégítő italt. A hivatalos desztillálóüzemek mellett gombaként szaporodtak a patikusok által működtetett kisebb lepárlók. Az ital nagy népszerűsége okot adott rá, hogy megjelenjenek a hamisítók is. A szegényebb fogyasztók inkább ezt, a ki tudja, miből kotyvasztott folyadékot itták, aminek gyakorta enyhébb mérgezés lett a vége. Sokan például megvakultak, mert a tiszta szesz helyett a hamisítók metilalkoholt keverték az italba. Az abszintre jellemző zöld színt réz-szulfátból, klórantimonból állították elő, ami sokszor halálos végű mérgezést okozott. Az abszint fogyasztóinál rendkívül gyorsan függőséget alakított ki, nem tudtak élni a napi adagjuk nélkül. A kor orvoslása ezt az állapotot abszintizmusnak nevezte és besorolta az elmebetegségek közé. Az ital mértéktelen fogyasztása epilepsziához hasonló rángórohamokat idézett elő, az abban szenvedő páciensnek tudatkiesése és hallucinációi voltak, ami erőteljes ingerlékenységgel párosult.

Baleset volt a pisztolylövés?

A sokféle találgatás, okfejtés között olyan is akad, amelyik egyenesen azt feltételezi, van Gogh nem is lett öngyilkos. A fegyver, amelynek áldozata lett, véletlenül sült el, de nem az ő kezében, hanem két ismerős kamasz játéka közben. A festő életrajzában két kutatója, *Steven Naifeh* és *Gregory White Smith* több mint tíz évvel ezelőtt számos dokumentum és a festő olyan leveleinek áttanulmányozása után, amelyeket korábban senki sem vizsgált, arra a következtetésre jutott, hogy a festő nem akart öngyilkos lenni. A búzatáblába, ahol a lövés eldőlt, festeni ment, ott találkozott a két kamasszal, akiket jól ismert. Baleset történt, a fiúk kezében véletlenül sült el a fegyver. A festő sebesülten hazavánszorgott és két nap múlva belehalt a sérülésébe. Ezt a változatot ismerik Auvers-sur-Oise községben is, ahol az eset történt, és egyébként a korabeli fegyverszakértői rendőrségi vélemény is alátámasztani látszik, amely szerint a festőt a lövés meredek ívű pályán érte, ami szinte kizárja az öngyilkosság tényét. Abban az esetben ugyanis egyenes pályát írt volna le a lövedék.

A végzetes zöld hályog

Van Gogh öngyilkosságát is többféleképpen magyarázzák az életét, betegségeit kutató szakértők. A festő levelezéseit átböngészve találtak egy írást, amelyben – halála előtt néhány nappal – azt írta bátyjának, Theónak, hogy szemorvosnál járt, mert erőteljesen megromlott a látása. „Ott hagytam Párizst, hogy több fényt lássak Provance-ban, de itt is egyre sötétebbek lettek a képeim” – írta körül látásának állapotát. Az orvosnál kiderült, hogy nem valamilyen átmeneti szemfáradtság látásromlásának az oka, hanem zöld hályog fejlődött mindkét szemén, ami gyógyíthatatlan és vakság a vége. A látászavar jelei a festményein is megjelentek: a világító testeket körülvevő szivárványszínű fényudvar képében. A kutatók szerint elképzelhető, hogy ez a hír a művésznak, aki a színek szerelmese volt, egy halálos ítéletet jelentett. Mindezek persze csupán feltételezéseken alapuló találgatások.

Szövevényes rendszer a hormonok világa

Az endokrinológia, mint modern gyógyító tudományág, kezdetei alig több mint százévesek. Önálló gyógyító szakmává válása még ennél is későbbi, hiszen ahhoz, a tudományterülettel foglalkozó orvosoknak számos olyan ismerettel kellett volna rendelkezniük, amely megszerzéséhez többek között megfelelő modern eszközökre, mai értelemben vett laboratóriumokra is szükségük lett volna.

A belső elválasztású mirigyek sokféleségének, működésének, teljes rendszerének a felismeréséhez, majd az apránként megszerzett ismeretek rendszerbe foglalásához hosszú évek kellettek. Első próbálkozások között volt 1891-ben egy vidéki, amerikai orvos, bizonyos *George R. Murray* „kezelése”, aki betegeit állatoktól vett különféle endokrin mirigyek kivonataival próbálta gyógyítani. El is nevezte a módszerét organoterápiának. Egyik páciensét, aki egy súlyos bőrbetegségtől szenvedett, birkapajzsmirigy-kivonattal kezelte és sikerrel járt, így óriási népszerűsége tett szert.

Néha sikerült a kezelés

Ettől fogva nemcsak a környezetében, de távoli vidékekről is tódultak hozzá a betegek. Fő „profilja” az elhízottak kezelése és lefogyasztása volt. Több mint száz év távlatából ma már nehéz arra következtetni, hogy *Murray* doktor „organoterapeutaként” vajon tudta-e, hogy mit, miért tesz és miért lett sikeres a „kezelése”, vagy csak ösztönösen ráérezett olykor a megoldásra. Tény, hogy három évtizeden keresztül praktizált és rengeteg beteg fordult hozzá bizalommal. Követője, a kaliforniai Glendalbe való *Henry R. Harrower* doktor már tudatosabban próbált a hormonrendszer titkainak a közelébe jutni. Ennek érdekében létrehozta a Harrower Laboratoryt, amely már ipari mennyiségben állította elő

az organoterápiás termékeket. A gyógyítótevékenysége és a laboratóriumi munka tapasztalatait több könyvben is összegezte és közreadta. Ilyen kiadvány volt például a *Gyakorlati hormonterápia*. Könyveiben a szerző nagy magabiztossággal tárta közönsége elé az általa kitalált elméleteket, amelyek később meglehetősen sokszor teljesen tévesnek bizonyultak. Állítása szerint az állati eredetű hormon kivonatok az emberi betegségek széles skálájának minden tagját gyógyították. Így például a termékletlenséget, az epilepsiát, a veseproblémákat, a „lelki romlást” és még sok minden mást.

Meglepő és leleplező beszéd

Harrower és kollégái, hogy tevékenységük presztízsét növeljék, 1916-ban egy „szakmainak” mondott szervezetet is létrehozta (The Association for the Study of Internal Secretations), *Harrower* pedig, *Endokrinológia* címen egy „orvosi” folyóiratot is kiadott, amelynek ő lett az ügyvezető szerkesztője.

Harrower szerencsétlenségére (vagy inkább jövőendő betegei szerencséjére) éppen akkor, amikor már úgy tűnt, hogy végleg „sínre kerülhet” az organoterápia, mint bevált és tömegesnél alkalmazható gyógymód, meghívták *Harvey Cushing* idegsebészt, az akadémiai orvostudomány elismert tagját, hogy legyen egyesületük elnöke. Az ohioi szaktekintély

Inzulin a mérföldkő

Érdekes egybeesés, hogy *Cushing*, a már említett erőteljes kritikai megnyilvánulásával éppen egy időben történt a *Banting*, *Macleod*, *Collip* és *Best* kutatók sikerével, vagyis a hasnyálmirigy-kivonatokból izolált inzulin előállításának a megvalósulásával. Amely mérföldkő volt a modern endokrinológia elindulásában. Valamely hormon terápiás célú izolálása olyan hatalmas változást hozott a szakmában, amely az organoterápia létét is alaposan megkérdőjelezte. *Cushing* után számos tekintélyes orvos is elítélte, sőt kuruzslásnak titulálta *Harrower* módszerét, így követői lemorzsolódtak vagy a szakma kitesztotta őket. A régi társaságot újjászervezték, neve Endocrine Society lett és ettől kezdve elnökei csak a tudományos világ által elismert, akadémikus módszer hívei lehetnek. Az új irányítás alatt az egyesület és vele együtt a szakma gyors fejlődésnek indult, szervezetté vált. Élén mindig olyan akadémikusok álltak, akik az endokrinológia bizonyított patofiziológiai elvei alapján végzett észszerű kezeléseket támogatták.

A „miérteket” és „hogyanokat” kell kutatni

Napjainkban és a jövőben feltehetően még inkább, egyre népesebb, folyamatosan növekvő létszámú tömeg panaszait orvosló szakterület lesz az endokrinológia. Nem kell másra gondolnunk, csupán az évről évre nagyobb tömegű elhízottra, cukorbetegre, pajzsmirigyproblémával küszködő páciensre vagy a romló termékenységi mutatókra stb. Az Amerikai Endokrin Társaság vezetése pár évvel ezelőtt bejelentette, hogy a jövőben az elhízás problémáját stratégiai prioritásként kívánja kezelni. Ennek megvalósítása érdekében csatlakoztak egy sor olyan, szintén az elhízással mint népbetegséggel foglalkozó társasághoz, amelyek hasonló célokat tűztek maguk elé. Míg az érdekképviselő, a közpolitika és a közegészségügy, illetve a diagnosztikai kritériumok és a kezelési irányelvek kidolgozása közös témák, néhány szervezet kifejezetten foglalkozik a racionálisabb és hatékonyabb terápiák kifejlesztéséhez szükséges biológiai mechanizmusok tanulmányozásával. Megvalósulni látszik például a táplálkozást és az energiaegyensúlyt szabályozó neuroáramkörök azonosítása. Ezzel nemcsak a kóros súlygyarapodás pontos okára derülne fény, hanem arra is, hogy a testzsír biológiailag védett szintje miként gyarapszik az elhízott személyek testében. Ameddig ezek a kérdések nem tisztázódnak megnyugtatóan és végérvényesen, a napjainkban alkalmazott diéták, étrend-kiegészítők és egyéb fogókúrák módszerek nem sokban különbözhetnek a hajdani organoterápia gyakorlatától.

elvállalta a pozíciót és székfoglaló beszédében (mindenki meglepetésére) élesen megtámadta az organoterápia létét, gyakorlatát és alkalmazását. „Mit lehet mondani egy erőteljesen összetett rendszerről, ha nem ismerjük mindegyik komponensét, azok egy-

máshoz és az egészhez való viszonyát? Csupán találgatunk és próbálkozunk a kezelésnél. Mi ez, ha nem mélységes tudatlanság?” – mondta az idegsebész. Harrower korábban kiadott könyveit áltudományos tudósításoknak, orvosi sajtó helyett reklámfüzetekben megjelenő

zavaros elméleteknek titulálta. *Cushing* véleményét írásban is a nagyközönség elé tárta, de nem az *Endocrinology*-ban tette közzé, hanem elküldte az országos elismertségű *Journal of the American Medical Association*-hoz.

Lóránth Ida

Kamarai kedvezmények – éljen velük!

Az alábbiakban összegyűjtöttük a kollégák számára a MESZK-tagsággal igénybe vehető kedvezményeket. A felsorolt kedvezményekről további információk a www.meszk.hu honlapon, a Szolgáltatások menüpont Kedvezmény alpontjában érhetők el.

Generali Biztosító

A Generali Biztosító kamarai tagoknak és családtagjaiknak az élet számos területére kiterjedő biztosítási védelmet kínál csak a MESZK tagok által elérhető partnerkedvezményekkel. Partnerkedvezménnyel csökkentett lakás-, casco- és kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás megkötésére kizárólag online van lehetőség.

Karantén Kantin – egy szakácskönyv mindenkiért!

20 sztárséf, 40 recept, 100 oldal! A Karantén Kantin szakácskönyv a MESZK honlapján megadott linken, belépés után ingyen letölthető, kizárólag kamarai tagok számára!

OTP Bank

Kedvezményes számlanyitás kamarai tagok számára az OTP Banknál. A MESZK-kártya felmutatásával bármely OTP Bank-fiókban a MESZK Platina Munkáltatói ajánlat kedvezményt igénybe tudják venni.

Vodafone

Vegye igénybe a Vodafone Magyarország Zrt. szolgáltatásait és éljen a MESZK-tagoknak nyújtott kedvezményekkel!

Telekom

A MESZK Tagi M díjcsomaggal immár az összes Telekom mobil- és vezetékes szám korlátlanul 0 Ft-ért hívható, ez több mint 5 millió hívószám díj-

mentes hívását jelenti. A MESZK Tagi L díjcsomaggal az összes belföldi normál díjas mobil- és vezetékes szám korlátlanul 0 Ft-ért hívható! Mindkét díjcsomag mellé 25% kedvezménnyel veheti igénybe a Flotta Net mobilnet csomagokat tetszés szerinti adatmennyiséggel 500 MB-tól a korlátlan 5G képes netig. Ráadásul, ha az otthoni szolgáltatásait is a Telekomtól veszi igénybe, úgy a Magenta 1 kedvezmény keretében 30% otthoni havidíj-kedvezmény is igénybe vehető a többi Magenta 1 kedvezmény mellett!

Babapont

Jó minőségű termékek a várandósság és a babagondozás idejére is. Budapest területén ingyenes kiszállítás, a MESZK-kártya felmutatójának 10% kedvezmény: www.babapont.unas.hu

OrtoProfil-Centrum Kft.

Az OrtoProfil-Centrum Kft. a kamarai tagok magas szintű szakmai munkájának elismeréséül vállalja, hogy a szaküzleteiben történő vásárlásaikhoz az általa forgalmazott eszközök árából 10% kedvezményt biztosít. A kedvezmény feltétele a kamarai tagság igazolása: www.ortoprofil.hu

Oroszlános Borhotel

Az Oroszlános Borhotel (www.oroszlanos.hu) egy hangulatos borvidéki kúria a legszebb tállyai szőlőskertek ölelésében, ahol minden az élet szeretetéről szól: a szőlő, a bor, a finom ételek, a napi feszültségektől mentes pihenés és

a közös élmények jelentik a szálláshely, étterem és közösségi tér alapértékeit.

Választható opciók: 2 éjszaka után + 1 éjszaka ajándék, vagy 2 éjszaka szállás 50% kedvezménnyel, vagy 2 éjszaka szállás 30% kedvezmény + a reggeli ajándékba adjuk A csomag a szabad szobák függvényében foglalható. Foglaláskor kérjük adja meg a kamarai tagkártyája számát!

Opel Wallis

Opel gépjármű vásárlására vonatkozó kedvezményes ajánlatok! A megadott kondíciók 2022. III. negyedévében érvényesíthetők a kamarai tagsági igazolvány bemutatásával bármely magyarországi hivatalos Opel márkakereskedésben.

Sunmed Kft.

A Neotest Kft. jóvoltából a MESZK-tagok nagy kedvezménnyel vásárolhatják meg a fájdalommentesen elvégezhető ScheBo Tumor M2-PK enzimes béldaganatszűrő széket!

Prima-Protetika Kft.

Egészségmegőrző és életvitelt segítő termékek széles választéka. A termékek árából 5% kedvezményt biztosítanak a kamarai tagok számára, amely webáruházunkban is igénybe vehető. A kedvezményt vénybeváltás esetén nem lehet igénybe venni és más kedvezménnyel nem összevonható. A kedvezmény igénybevételéhez szükséges a kamarai tagság igazolása: www.prima-protetika.hu/

HITELES | SOKSZÍNŰ | ÉRDEKES

Legyen Ön is
rendszeres olvasónk!

Az ápolói szakma a 21. században az eddiginél korszerűbb, magas képzettséget igénylő, sokrétű hivatássá vált. A MESZK folyóirata és magazinja ebben segíti a szakdolgozókat nap mint nap.

NŐVÉR FOLYÓIRAT

- Több mint 30 év tapasztalat az ápolástudomány szolgálatában
- Továbbképzési pontszerzési lehetőség
- Folyamatos tudományos tartalom naprakészen
- Aktuális tudományos publicisztikai trendek, tallózás külföldi szaklapokból
- Világos, dinamikus szerkezet, letisztult, jól olvasható megjelenés, színes külső

Előfizetéssel kapcsolatban érdeklődjön itt: nover@meszk.hu

HIVATÁSUNK MAGAZIN

- Szakmapolitikai kérdések köztestületi és ágazatirányítási nézőpontból
- Példaértékű szakmai életutak bemutatása
- Sztárinterjúk ismert személyiségek egészségügyben szerzett tapasztalatairól
- Tagozati beszámolók, területi szervezetek bemutatása, érdekességek
- Társasági magazin szakdolgozóknak szakdolgozóktól

Előfizetéssel kapcsolatban érdeklődjön itt: terjesztes@lam.hu

LITERATURA MEDICA
ANNO 1990

**MAGYAR
MÉRNÖKI
KAMARA**

Ingyenes Energetikai Tanácsadás

**Hőszigetelés, nyílászáró csere, napelem?
Melyik felújítási terület az elsődleges?
Melyik beruházás térülhet meg legkorábban?
Mire érdemes odafigyelni a kivitelezésnél?**

Ezekre és egyéb felmerülő kérdésekre is igyekeznek választ adni
mérnök tanácsadóink személyre szabottan és teljesen díjmentesen
a Magyar Mérnöki Kamara támogatásával!

tanacsadas@mmk.hu

+36 30/460-9623

www.mmk.hu/tanacsadas

Legyen sikeres a felújítása!